

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1303-196/12

Скопје, 30.04.2008 година

**ДО
АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА
ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ
СКОПЈЕ**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Акционерско друштво за производство на електрична енергија Електрани на Македонија во државна сопственост Скопје (во понатамошниот текст АД ЕЛЕМ) за 2006 година, кои се прикажани на страните од 33 до 36.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државната ревизија.
3. Не е вршена ревизија и не е издаден извештај за финансиските извештаи на Акционерско Друштво за производство на електрична енергија Електрани на Македонија во државна сопственост Скопје за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај, претставуваат одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:
  - Д-р Панде Лазаров - Претседател на Управен одбор и Генерален директор без ограничувања од 09.09.2005 година до 25.09.2006 година и
  - Д-р Влатко Чингоски - Претседател на Управен одбор и Генерален директор без ограничувања од 26.09.2006 година
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните 1 до 33 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 25.04.2007 до 25.01.2008 година.
7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 е да овозможи ревизорот да го изрази мислењето:

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива.
8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.
9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој Конечен извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека спроведената ревизија ни обезбедува разумна основа за изнесеното мислење.
10. Од страна на законскиот застапник на АД ЕЛЕМ и одговорното лице на друштвото за дел од периодот за кој е вршена ревизија добиени се забелешки на Претходниот извештај по точките: 9, 10.1, 10.1.4, 10.2.1, 10.2.2, 10.2.3, 10.2.4, 10.2.7, 10.2.8, 10.2.9, 10.3.1, 10.3.3, 10.3.4, 10.3.5, 10.4.2, 10.4.3, 10.5.1, 10.5.2, 10.5.3, 10.5.4, 10.5.5, 10.5.6, 10.5.7, 10.5.8, 10.5.9, 13.2, 13.4, 13.6, и на дадените препораки под: број 1 за делот од извештајот под точка 10.1, број 1, 2, 4, 5 и 6 за делот од извештајот под точка 10.2, број 1, 3, 4 и 5 за делот од извештајот под точка 10.3, број 1 и 2 за делот од извештајот под точка 10.4, број 1, 3 и 5 за делот од извештајот под точка 10.5, број 1 и 2 за делот од извештајот под точка 10.6, заведени под број 1304-196/10 од 29.02.2008 година и 1304-196/11 од 28.02.2008 година, истите овластениот државен ревизор ги разгледа и не ги прифати освен делумно за утврдените состојби во точката 10.5.2. Овластениот државен ревизор изврши обелоденување на превземените мерки од страна на одговорните лица по дадените мерки од страна на ревизијата, за што се изврши дополнување на препораката број 1 во делот од извештајот под точка 10.1., на утврдената состојба во точка 10.2.8., препорака број 1 во делот од извештајот под точка 10.2., на утврдената состојба во точка 10.3.3., 10.3.4, препорака број 3 и 4 за делот од извештајот под точка 10.3., на утврдената состојба во точка 10.5.1., 10.5.5., и препорака број 4 за делот од извештајот под точка 10.5.
11. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2006 година дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

11.1. Систем на интерни контроли во процесите

Процес на усогласување на меѓусебните односи

- 11.1.1. АД ЕЛЕМ не воспоставило систем на интерни контроли и не пропишало процедури за книговодствено усогласување на меѓусебните односи помеѓу Подружниците и Дирекција, поради што е идентификуван ризик од ненавремено/ажурно и неконтинуирано/хронолошки евидентирање на побарувањата, обврските, материјални и нематеријални средства на принципот на навременост на искажување на настаните во трговските книги.

Непостоењето на интерни контроли и пишани процедури за континуирано усогласување на меѓусебните односи предизвикува можност од нереално прикажување на позициите во билансите на Друштвото, односно намалување на квалитетот на финансиските извештаи и веродостојноста и релевантноста на информациите кои ги даваат истите.

Процес на евидентирање на влезни фактури

- 11.1.2. При оценка на системот на интерни контроли на процесот на евидентирање на влезни фактури и процесот на залихи на материјали констатирано е постоење ризик од непостоење на контрола и координација како и потенцијални последици од ненавремено евидентирање на истите во сметководствената евиденција. Неажурното и ненавремено евидентирање на влезните фактури во сметководствената евиденција предизвикува можност од нереално искажување на состојбата на залихите на материјали, како и висината на влезните исполнувања на ДДВ по месеци.

Процес на јавни набавки

- 11.1.3. При оценка на системот на интерни контроли на процесот на јавни набавки констатирано е постоење на ризик на нефункционирање на контролните постапки кои ќе обезбедат доследно почитување на Законските и подзаконските акти во делот на јавните набавки и набавка на производи и услуги по најповолни цени и услови на набавка. Непостоењето и нефункционирање на интерни контроли во овој процес предизвикува можност од незаконско и ненаменско користење на средствата и обезбедување на еднаква положба на понудувачите и фер конкуренција.

Процес на потврдување на потрошокот на гориво

- 11.1.4. Не се воспоставени интерни контроли за следење на потрошокот на гориво за возилата кои Подружница РЕК Битола ги користи за извршување на редовни работни задачи надвор од кругот на Рудник и Термоелектрана. Искажаните трошоци во сметководствената евиденција се без приложени соодветни веродостојни и уредни документи за поминати километри и релацијата на движење на возилото. Непостоењето на интерни контроли за следење на потрошувачката на гориво предизвикува ризик од ненаменско и незаконско трошење на средствата на Подружницата.

Процес на следење на реализација на склучени договори за изградба на капитални објекти

- 11.1.5. Не се воспоставени интерни контроли за следење на реализација на одредбите од договорите, а пред се во рокот на изградба и наплата на пенали за ненавремено изведување на инвестиционите активности во Подружница ХЕЦ Треска – ХЕЦ Св. Петка, што е спротивно на одредбите од склучените договори. Непостоење на интерни контроли и непрвземање на потребните активности предизвикува извршувањето /изградбата на капиталните објекти да не се извршува во временски утврдените рокови, нанесување штета на Друштвото и можност од неисполнување на целите на Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија.

Препораки и мерки:

1. Менаџментот на друштвото да обезбеди целосна имплементација на донесените интерни акти (Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за внатрешна организација на АД ЕЛЕМ – Скопје, Одлука за формирање проектен тим/ за имплементација на ISO Стандарди 9001:2000, Правилници и Упатства за унифицирање на начинот на работа и единствени книжења) кои ќе овозможат имплементирање на контролни постапки во сите процеси и ќе обезбедат законско, наменско, економично, ефикасно и ефективно користење на средствата.

11.2. Неправилна примена на акти

- 11.2.1. Согласно Одлуката за реструктурирање на АД ЕСМ, Скопје во две компании со издвојување со основање на ново друштво за производство на електрична енергија донесена од Владата на Република Македонија на ден 30.06.2005 година и заведена под број 19-2626/1 од 30.06.2005 година и Одлука за статусна промена на АД ЕСМ, Скопје со издвојување со основање на ново друштво за производство на електрична енергија ТЕЦ Неготино - Неготино донесена на седницата на Владата на Република Македонија и заведена под број 19-2880/1 од 19.07.2005 година од страна на Управниот одбор донесени се Планот на поделба заведен под број УО бр.02-3856/15/1 од 04.07.2005 година како и Измените и дополнувањата на Планот на поделба заведен под број УО бр.02-4180/17/1.1 од 22.07.2005 година.

Со увид во Планот на поделба како и неговите измени е констатирано следното:

- Во измените на Планот на поделба вкупната актива и пасива на АД ЕЛЕМ и АД ТЕЦ Неготино не одговара на вкупната актива и пасива на АД ЕСМ Производство во основниот План на поделба. Вредноста на активите на АД ЕЛЕМ и АД ТЕЦ Неготино е помал за 1.234.688 илјади денари од вредноста на активата на АД ЕСМ Производство и тоа во билансната позиција Активни временски разграничувања. За истиот износ е помала и вредноста на пасивата на АД ЕЛЕМ И АД ТЕЦ Неготино во однос на пасивата на АД ЕСМ Производство и тоа во билансната позицијата Капитал.

Имено согласно Планот на поделба на АД Електростопанство на Македонија во државна сопственост, Скопје вредноста на Активата на АД ЕЛЕМ изнесува 44.738.192 илјади денари колку што е и вредноста на Пасивата. Со Измената на Планот на поделба која се однесува на издвојување на АД ТЕЦ Неготино од АД ЕСМ Производство, се врши намалување на Активата и Пасивата на АД ЕЛЕМ за 1.234.688 илјади денари.

- Во Планот на поделба делот IV – Вредноста на Активата и Пасивата, точка 1.3. е наведено дека средствата, правата и обврските поврзани со дејноста на производство на електрична енергија се пренесуваат на АД ЕЛЕМ, а останатите средства, права и обврски поврзани со дејноста на дистрибуција и снабдување со електрична енергија остануваат во АД ЕСМ. Во делот VIII – Датум на кој ќе бидат запрени деловните активности на друштвото што се дели е наведено :

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- Деловните активности на друштвото АД ЕСМ не се запираат во однос на дејноста дистрибуција и снабдување со електрична енергија и дистрибутивното производство од малите хидроелектрани поврзани со дистрибутивната мрежа.
- Деловните активности за дејноста производство на електрична енергија која се издвојува се запираат на 31.05.2005 година.

Од сето горенаведено произлегува дека иако во делот IV точка 1.3. е наведено дека средствата, правата и обврските поврзани со дејноста на производство на електрична енергија се пренесуваат на АД ЕЛЕМ, во делот VIII е наведено дека деловните активности на АД ЕСМ не се запираат во однос на дистрибутивното производство од малите хидроелектрани поврзани со дистрибутивната мрежа, односно дел од производството (малите хидроелектрани поврзани со дистрибутивната мрежа) остануваат во сопственост на АД ЕСМ.

- Во Планот на поделба нема детален опис на распределба на имотот, правата и обврските како што е предвидено во одредбите од член 521 точка 2 под 4 од Законот за трговски друштва, туку е нагласено дека средствата, правата и обврските поврзани со дејноста на производство на електрична енергија се пренесуваат на АД ЕЛЕМ, а останатите средства, права и обврски поврзани со дејноста на дистрибуција и снабдување со електрична енергија остануваат во АД Електростопанство на Македонија.
- Податоците за вредноста на основните средства на АД ЕЛЕМ со состојба на 31.05.2005 година искажани во Преглед на основни средства кој е Прилог број 2 кон Планот на поделба не одговараат на податоците искажани во Билансот на состојба на ден 31.05.2005 година. Според Прегледот на основни средства сегашната вредност на основните средства изнесува 23.689.909 илјади денари а според Билансот на состојба на ден 31.05.2005 година изнесува 30.485.963 илјади денари односно повеќе искажани основни средства во Билансот на состојба за износ од 6.796.053 илјади денари.
- Податоците за вредноста на побарувањата од купувачите и обврските спрема добавувачите на АД ЕЛЕМ со состојба на 31.05.2005 година искажани во Преглед на побарувања и обврски кој е Прилог број 3 кон Измените на Планот на поделба не одговараат на податоците искажани во Билансот на состојба на ден 31.05.2005 година. Според Прегледите на побарувањата и обврските АД ЕЛЕМ на 31.05.2005 година има побарувања во вредност од 223.503 илјади денари и обврски во вредност од 628.249 илјади денари, а според Билансот на состојба на ден 31.05.2005 година побарувањата изнесуваат 151.033 илјади денари, а обврските изнесуваат 682.466 илјади денари. Според тоа во Билансот на состојба се искажани помалку побарувања за износ од 72.471 илјади денари и повеќе обврски во износ од 54.217 илјади денари отколку што се прикажани во Измените на Планот на поделба.
- Согласно Планот на поделба сите удели и акции во другите друштва стекнати по основ на Законот за реструктурирање на

дел од претпријатијата кои во своето работење искажуваат загуби и запишани во Централниот депозитар на хартии од вредност остануваат во сопственост на АД ЕСМ - Скопје, а Изводот од Централниот депозитар на хартии од вредност е Прилог број 6 кон Планот на поделба. Меѓутоа со увид во Изводот од Централниот депозитар на хартии од вредност со состојба на 02.06.2005 година, ревизијата констатира дека во акционерската книга на АД ЕСМ во државна сопственост има и акции од деловните банки и тоа 15.499 акции чија номинална вредност е 24.209 илјади денари кои котираат на берзата поради што постои можност од нанесување штета на АД ЕЛЕМ и тоа како што следува:

- УНИ Банка 7.500 акции со номинална вредност од 1 илјада денари или вкупна вредност од 7.500 илјади денари;
- КИБ Куманово 233 акции со номинална вредност од 2.741,56 денари или вкупна вредност од 639 илјади денари;
- КЈУБИ Македонија 3.739 акции со номинална вредност од 51,13 ЕУР или вкупно 191.175,07 ЕУР или во номинална вредност по курс на ден 31.05.2005 година во денарска противвредност од 11.739 илјади денари;
- Комерцијална Банка 3.900 акции со номинална вредност од 1.000 денари или вкупна вредност од 3.900 илјади денари;
- Македонска Банка 50 акции со номинална вредност од 4.000 денари или вкупна вредност од 200 илјади денари и
- Стопанска Банка Битола 77 акции со номинална вредност од 3.000 денари или вкупно 231 илјади денари.

Ваквиот начин на извршена поделба и пренесување на почетните состојби во билансните позиции кои не соодејствуваат со Планот на поделба е спротивен на Законот за трговски друштва, МСС и усвоениот Правилник за сметководствените политики и нивна примена во подготвување и презентирање на финансиските извештаи. Непочитувањето на наведените законски акти и меѓународни стандарди предизвикуваат финансиските извештаи на Друштвото да не бидат изработени во согласност со барањата утврдени во наведените стандарди кое има свое влијание во насока на квалитетот на финансиските извештаи и релевантноста и веродостојноста на информациите кои тие ги обезбедуваат и ризик од нанесување штета на Друштвото.

- 11.2.2. На 25.11.2005 година склучен е Договор за уредување на меѓусебните односи на АД ЕСМ Скопје и АД ЕЛЕМ Скопје и АД ТЕЦ Неготино Неготино заведен во АД ЕЛЕМ под број 03-905/1 со кој се уредуваат меѓусебните односи меѓу договорните страни кои настанале со статусната промена – поделба со издвојување со основање на две нови друштва за производство на електрична енергија и делбените биланси на состојбата односно уредување на меѓусебните односи од финансиски, правен и имотен карактер. Поради несеопфатност на предметот на договарање во моментот на склучување на Договорот, договорните страни дополнително се согласиле да го прошират предметот на регулирање на меѓусебните односи. Од тие причини склучен е Анекс на Договорот за уредување на меѓусебните односи на АД ЕСМ Скопје и АД ЕЛЕМ Скопје заведен во АД ЕЛЕМ под број 905/2 од 05.12.2005 година. Предмет на овој Анекс покрај регулирањето на правата, обврските и одговорностите по склучените Договори и

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

кредитните обврски е и уредувањето на интерните односи меѓу двете Друштва, односно регулирање на долгот во вкупен износ од 6.500.000 илјади денари кој АД ЕСМ Скопје го има кон АД ЕЛЕМ Скопје. Со наведениот Анекс во членот 2, АД ЕСМ Скопје е согласен да го измири својот долг кон АД ЕЛЕМ Скопје на начин што од своите вкупни ненаплатени побарувања заклучно со 31.08.2005 година (13.000.000 илјади денари) на АД ЕЛЕМ Скопје ќе му отстапи побарувања за долгуваниот износ од 6.500.000 илјади денари. АД ЕСМ се обврзува измирувањето на долгот да го изврши на тој начин што од паричните средства остварени од вкупната наплата на побарувањата 50% да задржи за себе, а останатите 50% на име отстапени побарувања да му ги исплаќа на АД ЕЛЕМ Скопје на жиро сметка во Стопанска банка АД Скопје директно од приходните сметки на своите Подружници. Во членот 5 и 6 од Анексот отстапувачот на побарувањето АД ЕСМ Скопје се обврзува кон крајот на месец декември 2005 година да ја уреди целокупната евиденција на побарувањата кои се предмет на овој Анекс договор, и двете договорни страни се согласни, веднаш по средување на евиденцијата на побарувањата да пристапат кон реализација на одредбите од Анексот, а отстапувачот АД ЕСМ се обврзува, најдоцна секој 8-ми ден во месецот, за претходниот месец на примачот АД ЕЛЕМ да му доставува Преглед на наплатени побарувања кои се предмет на овој Анекс договор. Со ревизија на Договорот и Анексот ревизијата го констатира следното:

- Согласно член 1 од Анекс договорот АД ЕСМ од вкупниот долг во износ од 6.500.000 илјади денари на АД ЕЛЕМ до денот на ревизијата му има исплатено средства во износ од 580.013 илјади денари, односно само 8.92% од вкупните побарувања;
- На АД ЕЛЕМ не му е доставена Спецификација на побарувањата како составен дел на Анекс договорот, што е спротивно на член 3 од истиот во кој АД ЕСМ се обврзува измирувањето на долгот од член 1 по структура предвидена во Анексот да го изврши на тој начин што од паричните средства остварени од вкупната наплата на побарувањата опишани во Спецификацијата на побарувањата, 50% да задржи за себе, а останатите 50% на име отстапено побарување да му ги плаќа на АД ЕЛЕМ,
- Од страна на отстапувачот на побарувањата АД ЕСМ не е доставена целокупната евиденција на побарувањата кои се предмет на Анексот, што е спротивно на член 5 од Анексот во кој е наведено дека отстапувачот на побарувањето се обврзува, најдоцна до крајот на месец декември 2005 година да ја уреди целокупната евиденција на побарувањата кои се предмет на Анексот;

Поради непочитување на одредбите во Анекс договорот и нередовната уплата на паричните средства од страна на АД ЕСМ согласно предвидената динамика, АД ЕЛЕМ сеуште неможе да ги наплати своите побарувања согласно Анекс Договорот. Непочитување на Анекс договорот, непостоење на точна Спецификација на побарувањата кои се предмет на наплата и ненавремената наплата на истите предизвикува ризик од застарување на побарувањата, неможност АД ЕЛЕМ да ги планира идните очекувани приливи на финансиски средства по овој основ во финансиските планови и годишните инвестициони програми преку кои ги предвидува и планира идните активности за нормално извршување на својата функција на дејност во наредниот период.

11.2.3. Согласно Договорот за уредување на меѓусебните односи на АД ЕСМ Скопје, АД ЕЛЕМ Скопје и АД ТЕЦ Неготино Неготино број 03-905/1 во член 8 регулирана е поделбата на хардвер и на досегашните развиени софтвери од областа на финансиското и материјално работење, евиденција на основни средства, пресметка на плати и кадровска евиденција, развиени во COBOL под VMS оперативен систем и лиценци за Windows Home, Professional и Windows CAL, како и лиценци за Rdb/VMS по точно специфициран тип и количина. Ревизијата констатира и утврди дека наведениот член не содржи точно специфицирана количина и тип кој е предметот на преостапување или пак истото да биде регулирано со дополнителни прилози, односно количината е изразена во проценти. Непостоење на точна спецификација на количината и типот на хардверот и софтверот предмет на Договорот предизвикува неможност од потврдување на реализацијата на членот 8 од Договорот, односно соодветна поделба на соодветниот хардвер и софтвер.

11.2.4. Согласно Планот на поделба и неговите измени Друштвата со ограничена одговорност основани од АД ЕСМ во државна сопственост и тоа ДУТ Попова Шапка ДООЕЛ-Тетово и ДООЕЛ Светлина 2001 – Куманово припаѓаат на АД ЕСМ – Скопје. Со Одлука на Управниот одбор на АД ЕСМ – Скопје УО.бр. 02-7695/33/3 од 16.12.2005 година уделите во двете Друштва се пренесуваат без надомест на АД ЕЛЕМ во државна сопственост по добивање на согласност од Владата на Република Македонија. Управниот одбор на АД ЕЛЕМ имајќи ги во предвид Одлуката на УО на АД ЕСМ и Одлуката на Владата на РМ бр.19-4792/2 од 19.12.2005 година согласно Законот за трговски друштва ги превзема уделите од АД ЕСМ во целост и склучува Договори за пренос на уделите во друштвата со АД ЕСМ – Скопје без притоа да се изврши промена на називот на носителот на правото на сопственост. Во текот на ревизијата од страна на АД ЕЛЕМ – Скопје до Државниот завод за геодетски работи - Одделенија за одржување на катастар на недвижности во Куманово и Тетово се поднесени Барања да се изврши промена на називот на носителот на правото на сопственост и тоа во Куманово на ден 02.07.2007 година, а во Тетово на 03.12.2007 година, и за истите добиени се Решенија и тоа:

- На ден 06.12.2007 година од Одделението за премер и катастар во Тетово е добиено Решение заведено под број 03-381/5 од 06.12.2007 година со кое се одбива барањето на АД ЕЛЕМ како неосновано со образложение дека Договорот за пренос на уделот од Попова Шапка заведен под број 03-60/1 од 10.01.2006 година не претставува исправа во законски пропишани форми бидејќи не е солемнизиран од страна на нотар, а уделот што се пренесува не е изразен во недвижен имот согласно податоците од катастарската евиденција.

- На ден 24.12.2007 година од Одделението за премер и катастар во Куманово е добиено Решение заведено под број УП. Бр.1221/17621 и 1221-15035 од 24.12.2007 година со кое се одбива барањето на АД ЕЛЕМ како неосновано со образложение дека во приложените правни исправи кои се потврдени со Одлука на Владата на РМ не се цитирани катастарски индикации и податоци за недвижности со кои може да се утврди за кој дел на недвижен имот е предмет на барање за запишување.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Ненавременото превземање на мерки за запишување на правото на сопственост и непочитување на законската регулатива за формата и содржината на потребната документација за пренесување на уделите, предизвикува неможност од потврдување на правото на сопственост на наведениот имот со кој располага, можност за губење на дел од имотот, а со тоа и материјална штета на АД ЕЛЕМ.

11.2.5. Со делбен биланс на АД ЕСМ во државна сопственост обврската за отплата на кредитот од Светска банка евидентиран во НБРМ под број 410430 од АД ЕСМ Скопје ја превзема АД ЕЛЕМ Скопје. Со ревизијата е констатирано дека во Стопанска банка АД Скопје девизната сметка број 0006249941 со состојба од 175.901,26 ЕУР, која е наменска - специјална сметка за реализирање на кредитот од Светска банка се води на коминтент-корисник АД ЕСМ Скопје и дека треба да се изврши промена на сопственикот на сметката од коминтент-корисник АД ЕСМ Скопје во АД ЕЛЕМ Скопје. АД ЕЛЕМ Скопје повеќе пати писмено се обратило до Стопанска Банка Скопје со која бара да се изврши промена на коминтент-корисник на наведената девизна сметка. На ден 02.01.2008 година добиен е одговор од Стопанска банка АД Скопје во кое се наведува дека на 30.12.2005 година доставено е Известување дека со паричните средства од сметката со ИД бр. 17036 ќе располага АД ЕСМ Скопје, со кое укажува дека ова Известување е потпишано од овластени лица на сите четири правни субјекти настанати како резултат на статусните промени на АД ЕСМ и дека само по добивање на оваа согласност средствата од наведената сметка ќе можат да се пренесат на сметката на АД ЕЛЕМ Скопје Поради ненавремено извршена промена на сопственикот на сметката од коминтент-корисник АД ЕСМ Скопје во АД ЕЛЕМ Скопје, на АД ЕЛЕМ му е оневозможено користење на наведените средствата во износ од 175.901,26 ЕУР и истите до разрешување на настанатата состојба ќе останат на наведената девизна сметка во Стопанска банка АД Скопје.

11.2.6. Согласно Делбениот биланс, АД ЕЛЕМ во Билансот на состојба има евидентирано побарувања во вкупен износ 136.329 илјади денари чија наплата е неизвесна и тоа:

- Побарувања од купувачи во странство во вкупен износ од 51.441 илјади денари и истите потекнуваат од: побарувања по Договор број 5367 за испорачана електрична енергија во месец декември. по сметка број 1 од 31.12.1994 година за 54.001.000 Кв. часови активна електрична енергија за износ од 0,023 УСА долари за 1 квч или вкупна вредност на фактура во износ од 1.242.023,00 \$ односно 51.308 илјади денари и Договор за испорака на електрична енергија во 1995 година заведен во ЕСМ Македонија под број 877 од 16.02.1995 година склучен помеѓу ЕСМ Македонија и ЕПС Србија склучен на 16 февруари 1995 година за испорачана енергија на ЈП Електропривреда Србија и побарувања од Југел Београд за износ од 133 илјади денари кои потекнуваат од 90-те години.
- Врз основа на допис од Министерството за стопанство заведено под број 02-7117 од 29.10.1999 година и доставено до ЕСМ на Македонија од страна на ЕСМ склучени се Договори за комисионо работење со Балканска банка заведен под број 01/646 од 12.01.1999 година и Договор за

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

комисионо работење со Стопанска банка заведен под број 05-5104 од 07.10.1999 година. Според овие договори по пат на комисионо работење дозначени се парични средства од страна на ЕСМ на банките со кои се склучени договорите, а од страна на банките дадени на правни субјекти и искажани се побарувања од истите. Овие побарувања по основ на продажба и комисион евидентирани се во почетната состојба по делбен биланс во сметководствената евиденција на АД ЕЛЕМ. Од 29 побарувања во вкупен износ од 246.255 илјади денари отпишани се 13 побарувања во износ од 192.691 илјади денари бидејќи оневозможена е нивната наплата поради ликвидација на претпријатијата на кои се дадени паричните средства и како такви се содржани во почетните состојби по делбен биланс. Побарувањата од 16 субјекта во износ од 53.117 илјади денари не се отпишани и во тој износ се евидентирани во почетните состојби на добиени побарувања по делбен биланс.

- Останати краткорочни побарувања од ГА-МА ЈП Скопје и ЈП за просторни и урбанистички планови - Скопје. Тужбите за наведените фирми (утужени во 2003 година) заведени под број Псс.бр. 87/04 со ЈП ГА-МА Скопје со вредност од 6.500 илјади денари и Псс бр. 265/04 со ЈП за просторни и урбанистички планови, вредност 2.967 илјади денари согласно Договорот за уредување на меѓусебните односи на АД ЕСМ Скопје, АД ЕЛЕМ Скопје и ТЕЦ Неготино заведен во АД ЕЛЕМ Скопје под број 03-905 од 25.11.2005 година и Прилог 4 - Преглед на судски предмети на АД ЕСМ Скопје кој е составен дел на наведениот договор се останати во работа во АД ЕСМ Скопје. АД ЕЛЕМ Скопје при склучување на Договорот за уредување на меѓусебните односи склучен на 25.11.2005 година не превземал мерки и активност за превземање на судските предмети по истите со што би се овозможило завршување на наведените судски спорови. Од причини што со Договорот наведените судски предмети припаднале на понатамошна постапка на АД ЕСМ на АД ЕЛЕМ Скопје му е оневозможено завршување на истите и со тоа расчистување на почетните состојби добиени со Делбен биланс евидентирани во сметководствената евиденција.
- Побарување за дадени аванси во вкупен износ од 22.024 илјади денари како почетни состојби и тоа: од Диамак Агри Скопје износ од 19.071 и Илинденка Скопје во износ од 3.133 илјади денари за кои до денот на ревизијата на АД ЕЛЕМ не му е доставена целокупната документација.

Евидентирање на побарувања во сметководствената евиденција како почетни состојби кои потекнуваат од Делбен биланс и за кои непостои можност за нивна наплата или нивната наплата е неизвесна од причина што се работи за застарени побарувања, побарувања од субјекти кои се ликвидирани и побарувања за кои АД ЕЛЕМ не располага со документација, предизвикува ревизијата да изрази сомнеж во мотивите за ваквата поделба, квалитетот на добиените побарувања и намалување на солвентноста и ликвидноста на Друштвото.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- 11.2.7. АД ЕЛЕМ – Подружница РЕК Битола и РЕК Осломеј до денот на известувачкиот датум 31.12.2006 година извршувале континуирана продажба на нафта и нафтени деривати на правни субјекти кои извршуваат услуги за АД ЕЛЕМ во рудник Суводол и рудник Осломеј. Согласно Решение за основање Трег. бр. 5020/05 од 09.09.2005 година АД ЕЛЕМ не е регистриран кај надлежен Суд за вршење на продажба на нафта и нафтени деривати. Извршување на активности и остварување на дополнителни приходи од дејности за кои друштвото не е регистрирано, е спротивно на Законот за трговски друштва и Статутот на Друштвото и предизвикува непочитување на законските и подзаконските акти согласно кои друштвото е регистрирано.
- 11.2.8. Согласно Законот за енергетика и Правилникот за начин и услови за регулирање на цени на електрична енергија одобрени од Регулаторна комисија за енергетика склучен е Договор за купопродажба на електрична енергија, моќност и системски услуги помеѓу АД ЕЛЕМ и АД МЕПСО Скопје заведен под Бр. 11-826/1 од 18.11.2005 година. Согласно член 39 од наведениот Договор истиот ќе стапи во сила на денот на негово склучување, а ќе произведува правно дејствие од денот на одобрување од страна на Регулаторната комисија за енергетика и ќе остане во сила до 30.04.2006 година. На ден 28.04.2006 година склучен е Анекс бр. 1 кон Договорот во кој се врши измена и се продолжува рокот на важност на Основниот Договор и истиот важи до 31.07.2006 година. Во периодот од 01.08.2006 до денот на ревизијата АД ЕЛЕМ и АД МЕПСО не склучиле нов Договор, што е спротивно на Законот за енергетика. Несклучување на Договор помеѓу двете Друштва предизвикува купопродажба на електрична енергија, моќност и системски услуги да се извршува спротивно на законската регулатива.
- 11.2.9. АД ЕЛЕМ преку својата Подружница Енергетика како корисник на природен гас во текот на 2005 и 2006 година извршила набавки на природен гас од АД Макпетрол Скопје во вкупен износ од 369.544 илјади денари односно износ од 79.881 илјади денари во 2005 година и износ од 289.663 илјади денари во 2006 година. За извршените набавки на природен гас не е склучен Договор со снабдувачот на природен гас, што е спротивно на Законот за енергетика и Законот за облигациони односи. Согласно Законот за енергетика АД ЕЛЕМ Подружница Енергетика како тарифен потрошувач мора да склучи Договор со единствениот лиценциран испорачател за снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас – Макпетрол АД Скопје и доколку потрошувачот нема склучено договор за снабдување, испорачателот нема обврска да испорачува природен гас, вклучително и сите други обврски кои произлегуваат од договорот. Извршување на набавки без склучен Договор за снабдување и регулирање на меѓусебните односи како и правата и обврските кои произлегуваат од истиот предизвикува снабдување со природен гас спротивно на Законот и можност од загрозување на редовно извршување на дејноста како и прекин на истата доколку се изврши прекин во снабдувањето. За утврдената состојба ревизијата не дава препорака поради тоа што на ден 31.12.2007 година пристапено е кон потпишување на наведениот договор.

Препораки и мерки:

1. Менаџментот, Управниот одбор и основачот на Друштвото – Влада на Република Македонија да продолжат со превземање на активности за разрешување на настанатите проблеми околу неисполнување на Договорот за уредување на меѓусебните односи и Анексот кон договорот и да се забрзаат активностите околу разрешување на настанатите недоразбирања помеѓу АД ЕСМ ЕВН и АД ЕЛЕМ, земајќи ги во предвид и обезбедените мислења од адвокатски канцеларии а пред се во делот на наплата на побарувањата и преиспитување на целокупната документација и писмена комуникација помеѓу АД ЕСМ ЕВН и АД ЕЛЕМ.
2. Менаџментот, Управниот одбор и основачот на Друштвото - Влада на Република Македонија да превземат мерки и активности за обезбедување на потребниот акт од сите инволвирани страни за извршување на промена на коминтент-корисник АД ЕСМ Скопје во АД ЕЛЕМ Скопје на соодветната девизна сметка во Стопанска банка.
3. Менаџментот и Управниот одбор на Друштвото да превземат мерки и активности со цел преиспитување на мотивите за таквата поделба и расчистување на почетните состојби на добиените побарувања.
4. Менаџментот и Управниот одбор на Друштвото да продолжат со превземање на мерки и активности за запишување на правото на сопственост во катастарскиот операт на ДООЕЛ Попова Шапка и ДООЕЛ Светлина 2001 Куманово на име на АД ЕЛЕМ.
5. Да се превземат мерки и активности во своето работење АД ЕЛЕМ да извршува само дејности за кои е регистриран согласно Законот и Статутот на друштвото.
6. АД ЕЛЕМ да пристапи кон превземање на активности за регулирање на меѓусебните односи (купопродажба на електрична енергија) со АД МЕПСО во согласност со важечките закони и подзаконски акти кои ја регулираат областа енергетика и во кои се дефинирани правата и обврските на сите учесници во Енергетскиот систем.

11.3. Неправилна примена на сметководствени политики и начела

- 11.3.1. Од извршена ревизија во Дирекција и дел од Подружниците на АД ЕЛЕМ констатирано е дека Подружница ХЕЦ Треска не извршила попис, а во Дирекција и Подружниците РЕК Битола и РЕК Осломеј Пописната комисија не превземала активности за целосно усогласување на сметководствената со фактичката состојба на материјалните и нематеријалните средства, искажани во Извештајот за извршениот попис и состојбата на истите сметки во сметководствената евиденција, согласно член 473 од Законот за трговски друштва и Правилникот за начинот и роковите за вршење на попис и усогласување на сметководствената со фактичката состојба. Непревземањето на активности и непочитување на наведените законски и подзаконски акти за спроведување на целосен попис предизвикува неможност да се утврди и евидентира фактичката состојба на нематеријалните и материјалните средства и да се изврши нивно усогласување со сметководствената евиденција и за утврдените разлики да се изјасни органот на управување.

- 11.3.2. АД ЕЛЕМ во трговските книги искажува материјални средства (земјиште и градежни објекти) за кои не постои целосна веродостојна документација (имотни листови) со кои се докажува сопственоста чија сегашна вредност на 31.12.2006 година изнесува 21.965.518 илјади денари. Во Планот на поделба и Договорот за уредување на меѓусебните односи на АД ЕСМ Скопје, АД ЕЛЕМ Скопје и АД ТЕЦ Неготино Неготино број 03-905/1 не постои детален опис на распределба на имотот како што е предвидено во одредбите во Законот за трговски друштва. На ревизијата не и беа презентирани пописни листи од кои може да се согледа кој имот бил предмет на делба и во чија сопственост бил истиот, поради што ревизијата изразува сомнеж за спроведената постапка за поделба на имотот односно, дали имотот кој е евидентиран во сметководствената евиденција на име материјални средства (земјиште и градежни објекти) е во целосна сопственост на АД ЕЛЕМ, дали дел од имотот во јавната книга се води на АД ЕСМ или на трети лица. Ненавременото превземање мерки и активности за задолжително запишување на правото на користење, управување и располагање со недвижности во јавната книга и мерки и активности за пријавување во општинската геодетска управа за промените на правата на недвижностите, промена на катастарската култура на земјиштето, е спротивно на член 10, 50 и 85 од Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите и член 148 од Законот за сопственост и други стварни права, неможност од утврдување на сопственоста на градежните објекти и земјиште со кои располага и стопанисува АД ЕЛЕМ, ризик од отуѓување на истиот од страна на други субјекти и нереално и необјективно прикажување на позицијата материјални средства во Билансот на состојба. Друштвото превзема активности за регулирање на правото на сопственост на имотот.
- 11.3.3. Во текот на своето работење заради извршување на својата основна дејност Подружница РЕК Битола воспоставила пракса на давање на резервни делови на доработка, обработка и манипулација кај други правни лица со цел добивање на производи за функционирање на процесот на производство на електрична енергија. На 31.12.2006 година на позицијата материјали на доработка, обработка и манипулација во сметководствената евиденција евидентирано е салдо во вкупен износ од 11.472 илјади денари. Со ревизија на наведената позиција констатирано е непостоење на уредна и ажурна евиденција од која може точно да се утврди колку и кои резервни делови се дадени на доработка, обработка и манипулација како и нивно враќање од доработка како готови производи, и непостоење на пописни листи за дадените резервни делови по овој основ. Ваквиот начин на евидентирање на резервните делови на доработка, обработка и манипулација без постоење на уредна, ажурна и веродостојна документација е спротивно на Законот за трговски друштва, МСС и Правилникот за начинот и роковите за вршење попис и усогласување на сметководствената со фактичката состојба. Погоренаведеното, предизвикува нереално и необјективно прикажување на наведената позиција во Билансот на состојба. Во текот на 2008 година од страна на раководителот на ДТИС до Секторот за комерцијални работи доставува Известување за начинот на евиденција на резервни делови и материјали во магацинското работење кои се пуштаат на доработка.

11.3.4. Управниот одбор на АД ЕЛЕМ на ден 29.12.2005 година донел Одлука УО бр.02-1197/8/9 за донесување на Правилник за сметководствени политики на Друштвото кои ќе се применуваат од денот на донесување. Мерењето на залихите е утврдено да се извршува согласно МСС 2 Залихи точка 6., а за залихите за кои нема движење подолг период Подружницата е должна по налог на Менаџментот да формира комисија која ќе направи анализа и записнички ќе констатира дека залихите се за употреба или се неупотребливи за Подружницата. Покрај ваквата утврдена политика АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола не обезбедила доследно почитување на истата односно не извршила соодветно мерење на залихите според пониската од набавната или нето реализационата вредност и покрај тоа што во трговските книги искажува суровини и материјали на залихите кои потекнуваат од минати години. Непочитувањето на пропишаниот стандард и непревземањето мерки за утврдување на реалната вредност на постарите залихи придонесува за нереално и необјективно искажување на споменатите позиции во финансиските извештаи на Друштвото. Во текот на 2008 година од страна на Директорот на Подружница РЕК Битола донесен е Заклучок за формирање на работна група за спроведување на одредени активности од областа на резервни делови и материјали.

11.3.5. АД ЕЛЕМ, во текот на 2006 година на име трошоци за камати од редовно работење со неповрзани субјекти и затезни камати по судски решенија и вонсудски спогодби во Дирекција, РЕК Битола, РЕК Осломеј и ХЕЦ Треска има евидентирано вкупно трошоци во износ од 182.089 илјади денари и тоа:

- износ од 37.638 илјади денари по Решение за плаќање на обврска за данок на додадена вредност на 10 еднакви месечни рати од Управа за јавни приходи број 20-27/1 од 03.01.2007 година поради несоодветно и ненавремено подмирување на доспеаните обврски;
- износ од 79.248 илјади денари на име камати по Протокол заведен под број 05-1123/1 од 12.01.2007 година и Протокол заведен под број 05-151/1 од 15.01.2007 година склучени помеѓу АД ЕЛЕМ и АД за осигуриување Табак Скопје, поради неплатени и ненавремено платени обврски кои потекнуваат од 2003 година до 31.12.2006 година;
- износ од 36.188 илјади денари на име редовни и затезни камати за ненавремено плаќање на надоместок за експропријација на земјиште во Подружница РЕК Осломеј и ХЕЦ Треска по Извршни судски решенија, и
- износ од 29.015 илјади денари на име камати за ненавремено плаќање на обврски спрема добавувачи во земјата евидентирани во РЕК Битола и Дирекција.

Нискиот степен на наплата на побарувањата и кредитните задолжувања предизвикува Друштвото во 2006 година да не е во можност да ги измирува обврските во роковите согласно Законот за облигациони односи, Законот за данокот на додадена вредност и договорите и предизвикува да се пресметуваат камати по овој основ кое има влијание на солвентноста и ликвидноста на Друштвото. АД ЕЛЕМ на ден 27.09.2007 извршил уплата на последната рата за ДДВ во износ од 49.723 илјади денари согласно Решение бр. 20-27/1 од 03.01.2007 година за неизмирениот долг во

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

вкупен износ од 497.233 илјади денари за период од 03 до 09 месец
2006 година.

11.3.6. Во текот на ревизијата беа испратени конфирмации заради усогласување на побарувањата и обврските искажани во билансните позиции. Од вкупно испратените 118 конфирмации до исто толку коминтенти добиени се 61 одговори, што претставува 51,69% од вкупно испратените, од кои 52 се потврдени односно 85,25 % од пристигнатите, а 9 не се потврдени односно 14,75% додека 57 воопшто не одговориле што претставува 48,31% од испратените конфирмации. Од претходното може да се констатира мал одзив на Вашите коминтенти кое оневозможува целосно да ја завршиме постапката на верификација на побарувањата и обврските по овие основи.

Препораки и мерки:

1. Надлежните органи да превземат активности за пропишување соодветни политики за извршување на целосен попис, утврдување на фактичката состојба и нејзино усогласување со сметководствената евиденција на нематеријалните и материјалните средства.
2. АД ЕЛЕМ да продолжи со превземените активности за целосно запишување на правото на користење, управување, располагање со недвижностите, пријавување на промените на недвижниот имот и промена на катастарската култура во јавните книги кај надлежниот орган.
3. Да се продолжи со превземените мерки во насока на воспоставување на механизам на следење на залихите на материјали кои се даваат на доработка, обработка и манипулација како и нивно враќање во Друштвото со што ќе се овозможи навремено и ажурно евидентирање на истите и Друштвото во секој момент ќе има информации колку производи има дадено по овој основ и колку очекува да бидат вратени со цел нормално планирање на производните активности.
4. Да се превземат мерки и активности за доследно почитување на донесените сметководствени политики, односно мерењето на залихите на материјали да се извршува согласно МСС 2 Залихи точка б., а за залихите за кои нема движење подолг период.
5. Менаџментот, Управниот одбор и основачот на Друштвото во најкраток можен рок да пристапат кон изготвување стратегија и програма со кои ќе се овозможи превземање на мерки и активности за навремена наплата на побарувањата кои АД ЕЛЕМ ги има од своите коминтенти, кое ќе овозможи навремено плаќање на обврските кон државата и правните и физичките лица кон кои АД ЕЛЕМ има обврски за плаќање со што би се овозможило намалување на ризикот од настанување на трошоци за плаќање на камати и казнени камати во идни периоди поради ненавремено плаќање на доспеаните обврски по сите основи.
6. Да се превземат активности за конфирмирање на побарувањата и обврските кое ќе преставува основа за усогласување на побарувањата и обврските и нивното реално и објективно прикажување во финансиските извештаи.

11.4. Неправилности во искажување на позициите во Билансот на состојба

11.4.1. На позицијата долгорочни обврски по основ на заеми и кредити на известувачкиот датум 31.12.2006 година евидентирана е обврска по долгорочен кредит во вкупен износ од 1.434.117 илјади денари од користење на долгорочен кредит од Светка банка ИБРД бр. 4284 МК. Од причина што дел од овој кредит се користи за потребите на ЕСМ-ЕВН АД и МЕПСО АД на 13 декември 2005 година склучени се два Договори за регулирање на обврските за отплата на заемот согласно кои овие друштва отплатуваат износ од 9,24% и 10,78% од вкупниот заем. АД ЕЛЕМ во својата сметководствена евиденција не извршило евидентирање на долгорочни побарувања од ЕСМ-ЕВН АД и АД МЕПСО кои на известувачкиот датум се во вкупен износ од 287.110 илјади денари на име главен долг и 10.980 илјади денари на име камата, што е спротивно на Законот за трговски друштва и Правилникот за МСС. Непочитување на Законот и стандардите предизвикува нереално прикажување на позициите во финансиските извештаи за висината на наведените побарувања и намалување на квалитетот на финансиските извештаи.

11.4.2. Со увид во сметководствената евиденција врз основа на која се евидентира потрошокот на нафта и нафтени деривати од бензинската пумпа сместена во кругот на Рудникот Суводол констатирано е следното: При издавањето, односно продажба на нафтени деривати на претпријатија кои работат во кругот на Рудникот и вршат услуги за сметка на Подружница РЕК Битола во сметководствената евиденција се евидентира два пати потрошок на нафтени деривати, односно се евидентира потрошокот при изготвување на фактура за продажба и при евидентирање на месечен потрошок на нафтени деривати по испратници. На крајот на годината за да се сложи состојбата на количината на гориво утврдена со пописот и материјалната евиденција се задолжува материјалната евиденција за нафтени деривати за износ кој е потребен за да се изедначи со магацинската евиденција. Ваквиот начин на нереално искажување на трошокот за нафта и нафтени деривати и нереално искажување на набавената количина се случувало во период од 2003 до 2007 година. Поради непостоењето на контрола на начинот на евиденција на набавката и потрошокот на нафтени деривати во сметководствената т.е материјалната евиденција евидентиран е нереален трошок и прием со што е добиена нереална состојба во финансиските извештаи. Ваквиот начин на работење е спротивен на Законот за трговски друштва, МСС и усвоениот Правилник за сметководствените политики и нивна примена во подготвување и презентирање на финансиските извештаи. Непочитувањето на наведените законски акти и меѓународни стандарди предизвикуваат финансиските извештаи на Друштвото да не бидат изработени во согласност со барањата утврдени во наведените стандарди кое има свое влијание во насока на квалитетот на финансиските извештаи и релевантноста и веродостојноста на информациите кои ги обезбедуваат и можност од злоупотреба. Во текот на 2007 година е формирана Работна група која има за задача да ја контролира целокупната документација, да ја утврди нереално евидентираната набавка и потрошувачка на нафтени деривати и врз основа на изготвениот извештај да се корегира сметководствената евиденција, за што ревизијата не дава препорака во овој дел.

11.4.3. На позицијата учество во вложувања во Подружница РЕК Битола искажани се вложувања во вкупен износ од 356.306 илјади денари. Дел од овие побарувања во вкупен износ од 11.025 илјади денари се

вложувања во производни единици кои потекнуваат од пред 1996 година и тоа

- Вложувања во Молика производство (рибник) во износ од 7.272 илјади денари
- Вложувања во Молика пластеници во износ од 351 илјади денари и
- Вложувања во Молика свињарска фарма во износ од 3.402 илјади денари

При издвојувањето на ДООЕЛ Молика угостителство од АД ЕЛЕМ овие вложувања како вложувања во производни единици се дадени на ДООЕЛ Молика угостителство.

При увид на овие производни единици лоцирани во Рудникот Суводол од страна на ревизијата е констатирано дека истите повеќе не се во функција и се неупотребливи.

Ваквата состојба укажува дека АД ЕЛЕМ и покрај тоа што имала сознание за нефункционалност на овие производни единици за вложувањата за износ од 11.025 илјади денари, не превземала соодветни мерки и активности за осознавање на причините за ваквата состојба и нивно реално и објективно презентирање во финансиските извештаи, што е спротивно на МСС. Непревземањето на соодветните мерки и активности предизвикува неможност за осознавање на причините за ваквата состојба на вложувањата и нереално и необјективно прикажување на наведената позиција.

Препораки и мерки:

1. Да се превземат мерки и активности и да се пропишат сметководствени политики со кои ќе се изврши евидентирање на долгорочни побарувања за заем врз основа на склучени Договори за регулирање на обврски за отплата на заемот согласно кои ЕСМ ЕВН АД и МЕПСО АД отплатуваат износ од 9,24% и 10,78% од вкупниот заем.
2. АД ЕЛЕМ да врши редовно следење, признавање/непризнавање на вложувањата во трговските книги.

11.5. Ненаменско и незаконско користење на средствата

11.5.1. При увидот во начинот на планирање, спроведување и реализација на постапките за јавни набавки, АД ЕЛЕМ не обезбедил доследно почитување на одредбите на Законот за јавни набавки и на подзаконските акти, односно:

- не доставил Претходно (Индикативно) Известување за набавките што планира да ги изврши во текот на 2006 година заедно со Годишниот План за јавни набавки за 2006 година до Бирото за јавни набавки,
- не ја почитува пропишаната форма и содржина на Правилникот за начинот и постапката за спроведување на постапки за набавки од мала вредност, бидејќи во истиот не се предвидени групите односно видовите на стоки, услуги и работи,
- констатирана е состојба во подружницата РЕК Осломеј-Кичево да се склучуваат рамковни договори со сите понудувачи (не се врши избор на најповолни понудувачи) и не се утврдува вкупната количина на стоките и работите и вкупната вредност на договорот;
- не склучува Договори со понудувачи кои се избрани во постапките за набавки од мала вредност,

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- не го почитува рокот за прием на понудите кај одредени постапки спроведени по пат на отворен повик, кој рок е покус од 52 дена од денот на испраќање на повикот за објавување,
- евалуација на понудите кај одредени постапки спроведени по пат на отворен повик ја врши само по еден критериум за избор на најповолен понудувач, иако во Одлуката за потреба од јавна набавка се наведени повеќе критериуми за избор на најповолен понудувач чиј вкупен збир изнесува 100 бода,
- при спроведување на одредени постапки за набавки со преговарање, склучува договори со понудувачи на износ поголем од оној наведен во Претходната согласност издадена од Бирото за јавни набавки,
- при склучување на одредени Анекси договори кој се однесуваат на Основните Договори што произлегуваат од спроведени постапки, истите ги склучува на износ поголем од 20% од износот на Основните Договори.

Непревземањето активности за навремено доставување на пропишаните акти до Бирото за јавни набавки, непочитувањето на пропишаната форма и сдржина на Правилникот за начинот и постапката за спроведување на постапки за набавки од мала вредност, несклучување на договори со понудувачи за набавки од мала вредност, непочитување на Законот и на подзаконските акти при спроведување на постапките за јавни набавки предизвикува можност од ненаменско и незаконско користење на средствата. Управниот одбор на ден 21.12.2007 година донел Заклучок со кој наложува усогласување на Планот за јавни набавки со финансискиот план за 2008 година.

11.5.2. Со извршената ревизија на спроведените постапките за јавни набавки констатирани се неправилности кај набавки во вкупен износ од 1.101.376 илјади денари од кои за:

- набавки во вкупен износ од 1.034.435 илјади денари не се почитувани одредбите од Законот за јавни набавки
- набавки во износ од 66.941 илјади денари извршени во Подружница ХЕЦ Треска поради непостоење на уредна и веродостојна документација ревизијата не е во можност да изврши ревизија на спроведените постапки за јавни набавки.

Непочитувањето на Законот за јавни набавки и не спроведувањето на соодветните постапки за набавка на стоки и услуги предизвикува ненаменско и незаконско користење на средствата и необезбедување на фер конкуренција, еднаква и недискриминаторска положба на понудувачите, транспарентност и јавност при набавките.

11.5.3. АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола за потребите на новиот површински коп Брод Гнеотино во 2005 година склучило два договори за набавка на опрема и тоа:

- Договор број 11-1075/1 од 14.12.2005 година склучен помеѓу MAN TAKRAF Fordertechnik GmbH (MTF) Leipzig Deutschland и Електрани на Македонија (ЕЛЕМ АД) Република Македонија за набавка на Роторен багер SRs (H) 1050.23/2,0 (900 kW) и Одлагач A2Rs'В 5500.60-постројка за површински коп за истовар на материјал.
  - Рок на испорака 15 месеци
  - Вкупна вредност на договорот 16.986.200,00 Eur
  - финансирањето се обезбедува на следниот начин:
    - 15% аванс како сопствено учество на купувачот

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- 85% како кредит

- Договор број 11-1157/1 од 22.12.2005 година склучен помеѓу THISSENKRUPP Fordertechnik GmbH Deutschland и Електрани на Македонија (ЕЛЕМ АД) Република Македонија за набавка на Самооден транспортер со независни стрели БРс 1800/37+39 x16.5.
  - рок на испорака 15 месеци
  - вкупна вредност на договорот 5.362.231,00 Eur
  - Финансирањето на предметниот договор ќе се обезбеди на следниот начин:
    - 15% аванс директно на купувачот
    - 85% про рата испорака/услуга, од кредитот на нарачателот (купувачот).

Со ревизија на двата договори и целокупната постапка за набавка и пристигање на опремата ревизијата го констатира следното:

- Во сметководствената евиденција на Подружница РЕК Битола Битола по однос на договорот за набавка на самооден транспортер на 31.12.2006 година евидентирани се две фактури и тоа фактура број 3900001541 на износ од 536.223,00 ЕУР од 14.09.2006 година и фактура број 3900001561 на износ од 1.072.446,00 Еур од 21.11.2006 година. Наведените фактури се платени од страна на Дирекција иако во моментот на плаќањето не постои уредна и веродостојна документација за извршена набавка на опрема согласно предвидената динамика на плаќање, што е спротивно на член 6 дел точка 6.4.

- Во текот на 2006 година во Магацинот на РЕК Битола вршено е континуирано прием на стока за самооден транспортер од домашен производител без постоење на документ со кој ќе се потврди дека наведениот домашен добавувач испорачува стока во име и за сметка на THISSENKRUPP Fordertechnik GmbH Deutschland, што е спротивно на Законот за трговски друштва и Законот за царина .

- Во погоренаведените договори во член 5 во делот на фактурирање е наведено дека за " фактурирање на испораките се зема вредноста врз база на просечната цена во Евра/кг. Фактурите се издаваат во висина од 100% вредност од предметната пратка. Цените наведени во фактурите служат само за царинење и неможат да се користат како доказ за висината на цената." Внесување на одредби во договорите спротивно на Законот за трговски друштва создава можност од злоупотреба во понатамошниот процес на фактурирање на пратките согласно склучените договори.

- до денот на ревизијата и по двата договори не е извршена целосна испорака на опремата за површински коп Брод Гнеотино.

Поради плаќање на средства спротивно на предвидената динамика на плаќање согласно Договорот и непостоење на ЕЦД за дел од примената стока од домашни производители неможе да се констатира за каков вид на опрема се работи, дали наведената опрема е пристигната, колкава е нејзината набавна вредност и дали за истата се платени давачките спрема државата, што е спротивно на Законот за трговски друштва, и Законот за царина.

- 11.5.4. Во Подружница РЕК Осломеј – Кичево на позицијата учество во вложувања искажани се вложувања во износ од 97.054 илјади денари Кај дел од овие вложувања во износ од 22.957 илјади денари со ревизијата е констатирано следното:

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Во изминатиот период во долунаведените Друштва со ограничена одговорност вложени се парични средства и опрема без да се донесе Одлука од основачот и тоа:

- во Друштвото со ограничена одговорност Сепарација на име основачки влог уплатени се парични средства во износ од 1.000 илјади денари и предадена е опрема со Записник за примопредавање во износ од 196 илјади денари или вкупно вложени парични средства и опрема во износ од 1.196 илјади денари.
- во Друштвото со ограничена одговорност Крушино на име основачки влог уплатени се парични средства во износ од 2.100 илјади денари и предадена е опрема со Записник за примопредавање на инвестиции во тек во износ од 2.420 илјади денари или вкупно вложени парични средства и инвестиции во тек во износ од 4.520 илјади денари.
- во Друштвото со ограничена одговорност ФОРТ предадена е опрема како оснивачки влог со Записник за примопредавање во износ од 17.241 илјади денари.

Превземањето активности, односно уплата на парични средства и примопредавање на опрема како оснивачки влог без да се донесе Одлука од основачот е спротивна на Законот за трговски друштва и предизвикува незаконско одлевање на парични средства и капитал на име основачки влог.

11.5.5. АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола воспоставила пракса на склучување на Договори за ископ на (отстранување) на јаловина и ископ на ровен јаглен како и Договори за купопродажба на јаглен . На ревизијата и беа презентирани 3 договори и тоа:

- Договор број 09р 3966/1 од 14.12.2004 година склучен помеѓу ГД Гранит АД Скопје и АД ЕСМ Подружница РЕК Битола Новаци и Договор број 09р 3966/1 од 14.12.2004 година склучен помеѓу ДОО во приватна сопственост Пелистер Битола Битола. Предмет на двата договори поединечно се по 500.000 метри кубни јаловина, со ископот на 500.000 метри кубни јаловина извршителот ќе се стекне со право на ископ, сепарирање и превземање на јаглен со фракција од 30 до 80 мм и фракција од 80 до 160 мм. За секои 3,99 метри кубни ископана јаловина извршителот ќе се стекне со право во компензација да превземе (500.000/3,99) 125.313 тони јаглен со фракција од 30 до 80 мм и од 80 до 160 мм. За фракција од 30 до 80 мм 1.055,83 ден/тон и за фракција од 80 до 160 мм 814,78 ден/тон и цената за сите фракции е пазарна цена.
- Договор за купопродажба број 09р 2340/1 од 23.10.2006 година склучен помеѓу ГП Бетон АД Битола и Електрани на Македонија Скопје Подружница РЕК Битола Новаци. Предмет на договорот е купопродажба на јаглен лигнит со гранулација од 80-160 мм во количина од 200 тони и тоа за јаглен со гранулација од 80-160 мм по цена од 814,78 ден/тон плус 18% ДДВ или вкупна вредност од 192 илјади денари.

За склучените договори на ревизијата не и беше презентирани акт од надлежен орган со кој се дозволува компензација и продажба на јаглен и акт со кој се утврдени цените кои се применуваат при фактурирање на јагленот од разни фракции. Склучување на Договори за продажба на основната сировина за производство на електрична енергија и утврдување на цени на продажба без акт од надлежен орган и

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

извршување на активности за кои Друштвото не е регистрирано кај надлежен Суд, е спротивно на Законот за трговски друштва и Статутот на Друштвото. Непочитување на законските и подзаконските акти предизвикува вршење на ненаменско и незаконско намалување на основната суровина за производство на електрична енергија во Подружница РЕК Битола. На ден 20.02.2008 година од страна на Управниот одбор донесена е Одлука за забрана за продажба на јаглен, со која се забранува продажба на јаглен од Рудниците за јаглен во РЕК Битола и РЕК Осломеј.

11.5.6. Во Подружница РЕК Осломеј на позицијата Останати побарувања од вработените и останати неспомнати краткорочни побарувања на 01.01.2006 година евидентирана е почетна состојба во вкупен износ од 3.400 илјади денари и истата потекнува од претходни години и тоа по следните основи:

- Склучен е Договор бр.05-17 од 30.03.2005 година помеѓу ЈП "Електростопанство" на Македонија Скопје - РЕК Осломеј и Сепарација ДООЕЛ за позајмица на парични средства во износ од 1.000 илјада денари со рок на враќање од 90 дена и Анекс кон истиот заведен под бр. 05-1798/2 од 09.08.2005 година со кој се зголемува износот на позајмицата за уште 1.400 илјади денари.
- Склучен е Договор бр.05/1283 од 30.03.2005 година помеѓу ЈП "Електростопанство" на Македонија Скопје РЕК Осломеј и Крушино 96 ДООЕЛ Кичево за позајмица на парични средства во износ од 1.000 илјада денари со рок на враќање од 90 дена.

На 15.03.2006 година Управниот одбор на АД ЕЛЕМ носи Одлука за одобрување на финансиска помош заведена под број Бр. 02-665/6/2.2 од 15.03.2006 со која се одобрува финансиска помош од 2.400 илјади денари на Сепарација ДООЕЛ – Кичево и 1.000 илјади денари на Крушино 96 ДООЕЛ Кичево. Постапувајќи по наведената Одлука во сметководствената евиденција извршено е сторнирање на дадените позајмици и евидентиран се трошоци за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација и спонзорство, во вкупен износ од 3.400 илјади денари, што е спротивно на член 2 од наведените договори. Непревземање на мерки за навремена наплата на дадените позајмици согласно Договорите и носење на Одлуки од страна на Управниот одбор на име финансиска помош предизвикува одлевање на финансиски средства на Друштвото без претходно извршена анализа за оправданоста на дадените средства.

11.5.7. АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола на известувачкиот датум 31.12.2006 на име трошоци за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација и спонзорство, трошоци за дневници за службени патувања и патни трошоци, трошоци за гориво, трошоци за вработени-подароци и помошти, останати трошоци и останати нематеријални трошоци има евидентирано трошоци во вкупен износ од 22.740 илјади денари. Наведените трошоци се однесуваат за:

- трошоци за реклама, пропаганда и соопштенија по склучени договори со јавни гласила од Битола во износ од 2.216 илјади денари;
- трошоци за користење на угостителски услуги во износ од 4.701 илјади денари;

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- трошоци за спонзорства (прехранбени производи, јаглен, влезници за театар, концерти, и влезници за други културни, спортски и забавни манифестации) во износ од 5.531 илјади денари;
- трошоци за помош во нафта и нафтени деривати, прехранбени продукти, влезници за хуманитарни концерти и влезници за супер лига во кошарка и и ракометни и фудбалски натпревари 4.838 илјади денари;
- трошоци за отстапување на користење на моторни возила за спортски клубови, училишта, Народен Театар Битола, Месни заедници, фолклорни групи и слично во износ од 1.169 илјади денари и
- трошоци за весници и списанија по склучени договори со дневни и неделни весници со цел рекламирање и маркетинг на АД ЕЛЕМ РЕК Битола во износ од 4.285 илјади денари.

Со ревизија на наведените трошоци констатирано е дека во финансискиот план на РЕК Битола кој и беше презентираан на ревизијата недостасува делот во кој се предвидените средства за наведените видови на трошоци, поради што ревизијата не е во можност да констатира дали истите се во согласност или се над предвидените средства во финансискиот план за оваа намена. За дадените спонзорства и помош не постои Одлука од Управен одбор, односно истите се исплатувани врз основа на Заклучоци на стручен колегиум од РЕК Битола. Одлевање на финансиски средства во износ од 22.740 илјади денари за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација без постоење на финансиски план и давање на спонзорства без Одлука од Управен одбор е спротивно на Законот за трговски друштва и Статутот на Друштвото. Непочитување на законските и подзаконските акти предизвикува ненаменско и незаконско одлевање на финансиски средства од Друштвото во момент кога истото се наоѓа во незавидна финансиска состојба.

11.5.8. АД ЕЛЕМ - Подружница ХЕЦ Треска во текот на изградбата на ХЕЦ Козјак и ХЕЦ "Света Петка" пристапила кон склучување на повеќе договори за извршување на градежни работи и тоа:

- Договор број 11-5825/6 од 18. 12.2003 година склучен помеѓу нарачателот АД ЕСМ – Скопје и изведувачите АДГ Бетон Скопје и Мавровоинжењеринг ДООЕЛ Скопје за изведување на градежни работи на евакуациони органи и подготвителни работи на ХЕЦ "Света Петка" односно шахтен прелив и темелен испуст 50% Бетон и 50% Мавровоинжењеринг во вредност од 7.688.477,49 ЕУР со вклучен ДДВ и рок на завршување на работите од 420 дена.

На ден 12.12.2005 година склучен е Анекс кон договорот при што е зголемена вредноста на дополнителните работи за 1.521.310 ЕУР со вклучен ДДВ.

Со ревизијата е констатирано дека не се почитувани одредбите од Договорот и тоа:

- работите по овој Договор се почнати во февруари 2004 година и според Договорот треба да завршат за 420 дена, односно до април 2005 година. До денот на ревизијата работата по овој Договор нема завршни ситуации и истите се прекинати.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- до денот на ревизијата Мавровоинжењеринг не извршил работи според договореното во износ од 188.519 ЕУР, а работите се прекинати во октомври месец 2006 година.
- за неизвршување на работите во предвидениот рок од страна на Изведувачите, Нарачателот (ЕЛЕМ) не пресметал казнени пенали за секој ден задоцнување во износ од 0,5 промили или најповеќе 5% од вкупната вредност на сите извршени и признаени работи, односно не се почитувани одредбите од член 16 од договорот.
- во ситуациите на АД Бетон има извршено дополнителни работи за кои има нова Понуда број 09-5501 од 28.11.2005 година и истата е дополнително договорена и не е содржана во Договорот и неговиот Анекс. Вредноста на извршените работи по оваа понуда се 19.093, 80 ЕУР или со ДДВ 22.530,67 ЕУР.
- Договор број 03-1949/1 од 25.08.2006 година склучен помеѓу инвеститорот АД ЕЛЕМ – Скопје Подружница ХЕЦ Треска и изведувачот Бетон Друштво за градежништво – АД Скопје за изведување на градежни работи за довршување на евакуационите органи на преливна шахта и темелен испуст на ХЕЦ "Света Петка", а во се спрема предмерот и пресметката за единечна цена утврдени во понудата број 09-357/8 од 07.07.2006 година во вредност од 635.730.83 ЕУР без пресметан ДДВ и рок на извршување на работите два месеца од денот на потпишување на истиот.
Со ревизијата е констатирано дека не се почитувани одредбите од Договорот и тоа:
  - работите по овој договор се почнати во август месец 2006 година и според договорот треба да завршат за 60 дена, односно до октомври месец 2006 година. До денот на ревизијата за работата по овој договор нема завршни ситуации,
  - во предмер пресметките, како и во ситуациите опфатени се позиции кои биле предмет на работа со претходниот Договор број 11 - 5825/6 од 18.12.2003 година склучен со АД Бетон и ДООЕЛ Мавровоинжењеринг за изведување на градежни работи на евакуационите органи и подготвителни работи на ХЕЦ "Света Петка".
  - за неизвршување на работите во предвидениот рок инвеститорот, односно АД ЕЛЕМ не пресметал казнени пенали за секој ден задоцнување во износ од 0,52 промили или најмногу 5% од вкупната вредност на сите извршени и признаени работи, односно не се почитувани одредбите од член 7 од договорот.
- Договор број 09 – 1071 / 1 од 13.12. 2005 година склучен помеѓу нарачателот АД ЕЛЕМ –Скопје и ДГ Бетон АД –Скопје за Рачно каване и уредување на косини на пристапниот пат, населба и просторот помеѓу патиштата во делот над браната и евакуационите органи со стручна работна рака (алпинисти) поради специфичност на работата. Во предмет на договорот се наведени и други шест точки поврзани со изработка на патот и поставување на мрежа, како и времен насип. Вредноста на Договорот е 1.935.850 ЕУР без пресметан ДДВ со рок на извршување 30 дена сметано од денот на воведување во работа.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- Со ревизијата е констатирано дека не се почитувани одредбите од Договорот и тоа:
- до денот на ревизијата не е изготвена завршна ситуација, не е испочитуван рокот од 30 дена за завршување на работите, а заклучно со месец јануари 2007 година изготвени се 10 времени ситуации во вкупна вредност од 1.905.905 ЕУР, а според договорот вредноста е 1.935.850 ЕУР.
  - за секое задоцнување за извршување на работите нарачателот не пресметува пенали во висина од 0,5% дневно, а најмногу 4% од вкупно утврдената цена во овој договор.
  - согласно член 7 од договорот доколку изведувачот задоцни повеќе од 30 дена од утврдениот рок, нарачателот има право еднострано да го раскине договорот и да воведо нов изведувач за довршување на работите за сметка на изведувачот. До денот на ревизијата работите не се извршени, договорот не е раскинат и работата не е доверена на нов изведувач.
  - согласно член 12 од договорот Понудата на изведувачот број 09 - 5393 од 20.11.2005 година претставува составен дел на договорот. На ревизијата не и е презентирана понудата, при што не е во состојба да ги спореди позициите утврдени во договорот и позициите содржани во ситуациите.
- Договор број 09 - 1112/1 Од 19.12.2005 година склучен помеѓу нарачателот АД ЕЛЕМ – Скопје и Макметал АД – Скопје како извршител на работите за хоризонтална и вертикална сигнализација и изработка на потпорно обложени бетонски ѕидови на одредени делови од косините на патот со вредност од 36.350 ЕУР без пресметан ДДВ и рок на извршување на работите од 90 календарски дена сметано од денот на воведување во работа.
- до денот на ревизијата не е изготвена завршна ситуација, не е испочитуван рокот од 90 дена за завршување на работите, а заклучно со месец јануари 2007 година изготвени се 9 времени ситуации во вкупна вредност од 36.098 ЕУР.
  - за секое задоцнување за извршување на работите нарачателот не пресметува пенали во висина од 0,5 %дневно, а најмногу 4% од вкупно утврдената цена во овој договор.
  - согласно член 7 од договорот доколку изведувачот задоцни повеќе од 15 дена од утврдениот рок, нарачателот има право еднострано да го раскине договорот и да воведо нов изведувач за довршување на работите за сметка на изведувачот. До денот на ревизијата работите не се извршени, договорот не е раскинат и работата не е доверена на нов изведувач.
  - вредноста на извршените накнадни работи заклучно со ноември месец 2006 година изнесува 12.925,64 ЕУР, а вредноста на основните работи изнесува 19.180 ЕУР, односно вредноста на дополнителните работи е 35,5 % и не е во согласност со одредбите на член 11 од договорот каде е предвидено ако евентуалните дополнителни и непредвидени работи надминуваат 20% од утврдената цена по позиции да се склучи Анекс кон Договорот.
  - согласно член 12 од договорот Понудата на изведувачот број 03 - 1752 од 23.11.2005 година претставува составен дел на договорот. На ревизијата не и е презентирана понудата, при

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

што не е во состојба да ги спореди позициите утврдени во договорот и позициите содржани во ситуациите.

- Договор број 11-1729/1 од 20.07.2006 година помеѓу АД Тајмиште Кичево и АД Електрани на Македонија - Подружница ХЕЦ Треска Скопје за изградба на патна делница м.в. Гургурски лаки-Брана Козјак за изградба на делница од патниот правец Р-104 од Брана Козјак до м.в. Гургурски лаки на ниво на локален пат. Вкупната вредност на Договорот изнесува 130.307 илјади денари и рок на извршување на работите од 365 календарски денови сметано од денот од воведување во работа на изведувачот. Првата временна ситуација е доставена за период од 24.07-24.08.2006 година, и до денот на ревизијата активностите по Договорот сеуште не се завршени односно нема завршна ситуација, Последна временна ситуација е за месец 09/2006 година. Нарачателот не превземал мерки и активноси за пресметка на пенали роради непочитување на рокот и предвидената динамика што е спротивно на склучениот договор. До денот на ревизијата вкупниот иннос по доставени ситуации изнесува 16.778 илјади денари со ДДВ.
- Склучен Договор број 03-2032/1 од 04.09.2006 година склучен помеѓу АД Тајмиште Кичево и АД Електрани на Македонија - Подружница ХЕЦ Треска Скопје за проектирање и изведба на трепезарија и црква во село Близанско и изведба на готов монтажен објект во село Борова Брезница. Предмет на Договорот е проектирање и изведба на трепезарија и црква со камбанерија во село Близанско и изведба на готов станбен објект во село Борова Брезница по принципот клуч на рака . Вкупната вредност по договорот изнесува 4.536 илјади денари со ДДВ, односно 3.710 илјади денари со ДДВ за проектирање и изведба на трепезарија и црква во село Близанско и износ од 826 илјади денари со ДДВ изведба на готов монтажен објект во село Борова Брезница. Рокот за извршување на работите изнесува 120 календарски дена. Со ревизија на наведениот договор е констатирано дека првата временна ситуација е од 18.10.2006 година, и до денот на ревизијата активностите по Договорот се уште не се завршени односно нема завршна ситуација. Последна временна ситуација е за месец 03/2007 година, што укажува на застој во извршување на работите. Нарачателот не превземал мерки и активноси за пресметка на пенали роради непочитување на рокот и предвидената динамика што е спротивно на склучениот договор. До денот на ревизијата вкупниот иннос по доставени ситуации изнесува 2.082 илјади денари со ДДВ.
- Склучен Договор за извршување јавна услуга број 11-3035/6 од 01.09.2004 година помеѓу АД Електростопанство на Македонија Скопје како нарачател и Геохидроинженеринг ДОО Скопје како извршител за извршување на геолошко- геотехнички надзор на тунелите, преливната шахта, ископи на темел на брана, инекциони работи и др, на ХЕЦ "Света Петка" (Матка 2) на река Треска. Вредноста на договорот изнесува 97 илјади денари месечно и договорен рок за извршување на услугата од 14 месеци. До денот на ревизијата активностите по Договорот сеуште се извршуваат и има вкупно доставено 27 фактури за 27

месеци, што укажува на непочитување на предвидената динамика предизвикана од непочитување на динамиката на градење. За пречекорување односно за продолжување на рокот не е изготвен Анекс кон Договорот што е спротивно на член 12 од истиот. До денот на ревизијата вкупниот иннос по доставени фактури изнесува 2.613 илјади денари со ДДВ, и до истиот датум од страна на начателот е платена целата обврска.

- Склучен Договор број 11-50/1 од 15.09.2005 година помеѓу АД ЕЛЕМ Скопје како нарачател и Макметал АД Скопје како извршител за чистење на косините и речно корито на река Треска. Вредноста по договорот изнесува 59.489 илјади денари со ДДВ и рок на извршување на работите 45 дена од потпишување на истиот Со ревизија на наведениот договор е констатирано дека првата временна ситуација е доставена за месец 10/2005 година, и до денот на ревизијата активностите по Договорот сеуште не се завршени односно нема завршна ситуација. Последна временна ситуација е за месец 02/2006 година и од тогаш до денот на ревизијата нема доставено временна ситуација што укажува на застој во извршување на работите. За пречекорување односно за продолжување на рокот не е презентирани акт во писмена форма и не се превземени мерки од страна на Нарачателот за пресметка на пенали поради непочитување на рокот и предвидената динамика што е спротивно на член 14 и 16 од истиот.
- Склучен Договор за изведување на комплет напојување со електрична енергија на Објектот ХЕЦ "Света Петка" број 09-636/1 од 01.11.2005 година склучен помеѓу АД ЕЛЕМ Скопје како нарачател и Емо Комерц ДООЕЛ Охрид како извршител. Цената за завршените работи со Договорот е утврдена на вкупна вредност од 13.955 илјади денари. Рок за извршување на работите е 20 дена за изградба на 35 кв и 10 кв далекуводни врски и дислокација на 20 блиндирани трафостаници и 75 дена за изградба на трафостаница 35 кв, улично осветлување и други останати работи до завршување на работите.
На 28.04.2006 година склучен е Анекс број 1 кон Договорот заведен под број 09-1042/1 од 28.04.2006 година. во кој се извршени се следните промени:
  - предмет на Анексот е напојување со електрична енергија на објект од спротивната страна на акумалацијата Козјак,
  - промена на цена односно вредноста на Анексот изнесува вкупна вредност од 1.415 илјади денари и
  - рок за извршување на работите по овој Анекс изнесува 30 дена.На 14.11.2006 година склучен е Анекс број 2 заведен под број 09-2775/1 во кој се извршени следните промени:
  - предмет на овој Анекс договор е повеќе вграден материјал и работна рака во се спрема Предмерот со пресметка кој е составен дел на овој Анекс договор,
  - цена на чинење на предметната работа изнесува 1.205 илјади денари и
  - рок за извршување на работите по овој Анекс изнесува 30 дена.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Со ревизија на основниот договор и двата анекса ревизијата констатира дека со склучените анекси е извршена промена на предметот на основниот договор, вредноста односно цената на договорените работи со што истата е зголемена за додатни 2.620 илјади денари што е спротивно на член 3 од договорот во кој е наведено дека вкупната цена е фиксна и не подлежи на промени по било кој основ и рокот со двата анекси е продолжен за уште 60 дена или по 30 дена со секој анекс поодделно, не се пресметани пенали за извршеното задоцнување, што е спротивно на член 9 од основниот Договор во кој рокот за извршувањето на работите изнесува вкупно 95 дена. Направена е Завршна ситуација на вкупната вредност од 16.532 и доставена на 31.07.2007 година и истата е платена од страна на нарачателот на 03.09.2007 година.

- Склучен Договор број 11-49/1 од 15.09.2005 година за доизградба на пристапен пат од круна на брана до машинска зграда на ХЕЦ "Света Петка" склучен помеѓу АД ЕЛЕМ Скопје и Мавровоинженеринг ДООЕЛ Скопје со вкупна вредност од 14.028 илјади денари и рок на извршување на работите од 5 месеци по потпишување на Договорот и воведување во работа. Со ревизија на наведениот договор е констатирано дека првата временна ситуација е доставена за месец 12/2005 година, и до денот на ревизијата активностите по Договорот сеуште не се завршени односно нема завршна ситуација, што укажува на непочитување на предвидената динамика. Последна временна ситуација е за месец 01/2007 година и од тогаш до денот на ревизијата нема доставено временна ситуација што укажува на застој во извршување на работите. За пречекорување односно за продолжување на рокот не е презентирани акт во писмена форма и не се превземени мерки од страна на Нарачателот за пресметка на пенали поради непочитување на рокот и предвидената динамика, што е спротивно на склучениот договор.

Непочитувањето на одредбите од договорите и неисполнување на обврските од страна на изведувачите како и ненавремено превземање на активности од страна на нарачателот (АД ЕЛЕМ), согласно предвидените одредби во договорите за градење, е спротивно на Законот и одредбите во договорите и предизвикува АД ЕЛЕМ Подружница ХЕЦ Треска да не е во можност да ги извршува активностите во предвидените рокови односно изградбата на капитални објекти (ХЕЦ Св. Петка) да се извршува согласно предвидената динамика, нанесување на штета на Друштвото поради непресметување на пенали за задоцнување и можност од неисполнување на целите на Стратегијата за развој на енергетиката на Република Македонија.

- 11.5.9. Во Подружница ХЕЦ Треска врз основа на Одлука од Управен одбор заведена под број 02-4823/2 од 12.07.2004 година и Решение бр. 01-479 од 24.12.1996 година во текот на 2006 година на име надомест на трошоци за сместување и исхрана на терен извршени се исплати во вкупен износ од 3.267 илјади денари. Наведените исплати се извршувани на лица кои се распоредени редовно на работно место во ХЕЦ Козјак и ХЕЦ Св. Петка како и за сите вработени лица кои повремено извршуваат задачи во хидроцентралите. Истовремено на

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

лицата на кои се исплатува надомест на трошоци за сместување и исхрана на терен им се исплатува и надомест на трошоци за исхрана на вработени во текот на работата, што е спротивно на Законот за работни односи и Колективниот договор, што има за ефект ненаменско и незаконско трошење на средствата во износ од 3.267 илјади денари.

Препораки и мерки:

1. Надлежните органи на раководење во Друштвото да ги превземат неопходните активности за пропишување на политики за континуирано едуцирање на вработените/лицата за подготвување и спроведување на постапките за доделување на договори за јавни набавки, вклучувајќи ја и реализација на договорите за јавни набавки, со посебен осврт на рамковните спогодби, рамковни договори и секторските договори во делот на опфатна дејност-енергетика.
2. Надлежните органи во друштвото да превземат активности за доследно почитување на пишаните процедури при утврдување на одредбите на договорите за увоз/набавка на стоки и услуги, односно фактурирањето на истите да се извршува врз основа на веродостојни и вистинити документи издадени од надлежните органи.
3. АД ЕЛЕМ да превземе активности за утврдување на реалната состојба на основачките вложувања и нивно искажување во финансиските извештаи.
4. АД ЕЛЕМ да обезбеди доследна имплементација на донесената Одлука за забрана на продажба на јаглен со што ќе се воспостави механизам на контрола над трошењето на јагленот како би се оневозможило намалување на основната суровина за производство на електрична енергија преку склучување на договори за компензација, продажба и давање во вид на помош на трети лица во услови кога има намалување на резервите на јаглен и недостаток за нормално извршување на производниот процес.
5. АД ЕЛЕМ да воспостави механизми на контрола на признавањето на трошоците за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација и спонзорство во рамките на предвидените средства со финансискиот план и со претходна согласност од Управниот одбор со што би се овозможило контролирано одлевање на финансиски средства за таа намена од страна на Подружниците.
6. Друштвото да ги превземе потребните активности за: преиспитување на пропишаните политики за начинот на избор и утврдување на компетентноста на понудувачите/изведувачите, обештетување на Друштвото/пресметка на пенали, односно заштита на правата и интересите на Друштвото, да обезбеди доследно почитување на одредбите од договорите во насока на почитување на договорените рокови за изградба, вредноста и предметот на договорот.
7. Надлежните органи да превземат активности за пропишување и донесување на интерни акти со кои ќе се уредат правата и обврските на вработените од областа на работниот однос, ќе се обезбеди исплата на надоместоците со стварните трошоци поврзани со работата во законски утврдените граници.

11.6. Неправилности во ИТ системот

11.6.1. Ревизија не дојде до документи за Стратешки план за развој на ИТ , за сеопфатна ИТ безбедност во рамките на субјектот, пишани процедури за безбедност, формализиран план на акција за спасување на своите клучни операции во вонредни околности и формална методологија за развој и имплементација на нови системи.

Развојот, имплементацијата, одржувањето и безбедноста на Информациониот систем без соодветна пропишана документација за истиот, спротивно на стандардите и најдобрите практики во овие области го зголемува ризикот од неможност од конзистентна примена на безбедносните правила за информационите системи, неефикасност на системот кој се развива, неуспешност на новите проекти, неовластен пристап до податоците и неисполнување на бизнис целите.

Препораки и мерки:

1. АД ЕЛЕМ да изготви стратегија и план за развој на информациониот систем.
2. АД ЕЛЕМ да развие и воведи безбедносни политики од аспект сеопфатна ИТ безбедност.
3. АД ЕЛЕМ да развие и воведи сеопфатни безбедносни политики и процедури за организациона безбедност, физичка безбедност, политики за безбедност на софтверот, класификација на средства и контролата, безбедност на запослените, управување со мрежните ресурси, контроли при пристап и друго. Структурата на политиките зависи од промена на компјутерското и организациското опкружување на субјектот.
4. АД ЕЛЕМ да развие и воведи Методологија за развој и имплементација на нови системи (Планирање, Анализа, Осмислување, развој, имплементација и проверка и одржување).

11.7. Ефекти од ревизијата

Имајќи ги во предвид наодите изнесени во точките 11.1.; 11.2.; 11.3.; 11.4. и 11.5. предизвикуваат: невоспоставени интерни контроли во дел од процесите, неможност од навремена наплата на побарувања добиени по делбен биланс, неможност од користење на депозит, неможност од наплата на добиени побарувања по делбен биланс, остварување на приходи од извршување на дејности за кои Друштвото не е регистрирано, како и приходи од други субјекти без склучени договори, непочитување на донесените сметководствени политики, непочитување на Законот за трговски друштва и Правилникот за меѓународни сметководствени стандарди, неправилности во искажување на билансните позиции, непочитувањето на Законот за јавни набавки и не спроведувањето на соодветните постапки за набавка, уплата на парични средства и примопредавање на опрема како оснивачки влог без да се донесе Одлука од основачот, склучување на договори за компензација и купопродажба на јаглен, непревземени мерки за враќање на аванси дадени во претходни години и нивно евидентирање на име финансиска помош во текот на 2006 година, одлевање на финансиски средства за репрезентација, помош и спонзорства без Одлука од Управен одбор, вршење на увоз спротивно на Законот за трговски друштва и Законот за царина, непочитувањето на

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

одредбите од договорите и неисполнување на обврските од страна на изведувачите како и ненавремено превземање на активности од страна на друштвото согласно предвидените одредби во договорите за градење за инвестициони вложувања и исплата на теренски додаток спротивно на Закон и Колективен договор.

12. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.1.; 11.2.; 11.3.; 11.4 и 11.5. ние не изразуваме мислење за финансиските извештаи на АД ЕЛЕМ под 31 Декември 2006 година.
13. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.1; 11.2.; 11.3.; 11.4 и 11.5., кај АД ЕЛЕМ не е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции за 2006 година.
14. Не изразувајќи резерва во нашето мислење, обрнуваме внимание на подолу наведената состојба:
  - 14.1. Ценејќи ги состојбите и фактот дека Друштвото е правен субјект за производство на електрична енергија во државна сопственост на Република Македонија кое континуирано прикажува зголемување на обврските кон добавувачите кои до денот на ревизијата изнесуваат 2.224.643 илјади денари од една страна и ненавремена наплата на побарувања од купувачи кои до денот на ревизијата изнесуваат 10.388.542 илјади денари од друга страна како и големите кредитни задолжувања заради капитални инвестиции, ревизијата упатува на Менаџментот, Управниот одбор и основачот – Влада на Република Македонија да превземат соодветни активности и мерки и да изработат, предложат и донесат соодветна програма и акт за изнаоѓање на начин за надминување на наведената финансиска состојба од причини што се работи за Друштво кое е производител на електрична енергија во 100% државна сопственост, а со цел овозможување на предвидено остварување на целите предвидени во Стратегијата за развој на енергетиката на Република Македонија и обезбедување на сигурно, безбедно и квалитетно снабдување со електрична енергија, создавање на ефикасен, конкурентен и финансиски одржлив енергетски сектор како и ефикасен развој на енергетскиот сектор.
  - 14.2. АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола и РЕК Осломеј во текот на своето работење па до денот на ревизијата воспоставиле пракса на континуирано ангажирање на работна сила и механизација од надворешни субјекти. Во текот на 2006 година по овој основ на име направени трошоци за ангажирање на работна сила и механизација во Подружница РЕК Битола РЕК Осломеј и ХЕЦ Треска искажани се вкупно трошоци во износ од 781.014 илјади денари од кои износ од 570.743 илјади денари за ангажирање на работна сила и износ од 210.271 илјади денари за ангажирање механизација. Континуираното одлевање на финансиски средства по овој основ е предизвикано од застареноста и недоволен број на механизацијата со која располагаат постоечките производни капацити. Менаџментот, Управниот одбор и основачот на Друштвото потребно е да превземат активности за изработка на подетална анализа на потребите од ангажирање на работна рака и механизација во толкав обем од една страна и висината на трошоците за набавка на нова механизација и нејзино одржување од друга страна, со што би се овозможило нормално функционирање на сите производни процеси и навремено извршување на редовните ремонтни активности и не би се предизвикувале чести хаварии на капацитетите и прекини во

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

производството на електрична енергија во услови на енергетска криза во регионот.

14.3. Согласно Законот за енергетика целокупното производство на електрична енергија од производните капацитети на АД ЕЛЕМ е наменето за тарифните потрошувачи. Според моделот на испорака и продажба на електрична енергија, целокупната нето произведена електрична енергија се предава во преносниот електроенергетски систем, (АД МЕПСО) а потоа од преносниот електроенергетски систем се испорачува во дистрибутивниот преносен систем (АД ЕСМ) и на тарифни потрошувачи директно врзани на преносниот електроенергетски систем. Фактичката состојба во електроенергетскиот систем не кореспондира напълно со Законот за енергетика односно дел од електричната енергија произведена од регулираните производни капацитети на АД ЕЛЕМ директно се испорачува на одредени тарифни потрошувачи кои технолошки се поврзани со производните капацитети. Имено Подружница Енергетика располага со два 110 КВ трафостаници и повеќе други трафостаници на напонско ниво 35 КВ и 6 КВ преку кои се испорачува електрична енергија на крајните потрошувачи, сместени во рамките на нејзиниот деловен простор кои немаат физички контакт ниту со преносната ниту со дистрибутивната мрежа. Со вакво технолошко решение во кругот на Подружница Енергетика со електрична енергија се снабдуваат од 50 до 70 потрошувачи меѓу кои се и директните потрошувачи АД МАКСТИЛ, АД Скопски легури, Митал стил (ХРМ) и Митал стил (ЦРМ). Со потрошувачите АД МАКСТИЛ, Митал стил (ХРМ) и Митал стил (ЦРМ АД ЕЛЕМ нема склучено договори за снабдување со електрична енергија за 2006 година, а начинот на пресметка и фактурирањето е согласно условите пропишани во претходно склучените договори кои важеле во 2003 и 2005 година. Ваквата пракса е напуштена во текот на 2007 година.

14.4. Во текот на 1997 година од страна на Управниот одбор на поранешното Јавно претпријатие Електростопанство на Македонија основани се Фабриката за одржување, ремонт и транспорт - ФОРТ ДООЕЛ с.Осломеј Кичево за што е донесена Одлука заведена под број 02-2143 од 21.04.1997 година и Фабриката за опрема и делови ФОД с.Суводол Битола со Одлука на Управниот одбор број 02-2142 од 21.04.1997 година. Согласно Планот на поделба овие Друштва припаѓаат на АД ЕЛЕМ - Скопје.

Меѓусебните права и обврски помеѓу Основачот и Друштвата, а особено давање на користење на средствата, уредувањето на побарувањата и обврските, одржувањето на објектите дадени на користење на Друштвата, распоредување на добивката или покривањето на загубата, користењето на капацитетите од страна на Основачот, зголемување односно намалување на капиталот, превземањето на работниците од Основачот во Друштвото и други односи помеѓу Основачот и Друштвото се регулирани со Договори за уредување на меѓусебните односи кои се од траен карактер. Со ФОД – ДООЕЛ е склучен Договор за уредување на меѓусебните права и обврски заведен под број 02-3412/1 од 30.06.1997 година, а со ФОРТ –ДООЕЛ склучен е Договор за уредување на меѓусебните права и обврски заведен под број 01-3628 од 14.07.1997 година.

Согласно член 8 од горенаведените Договори претпријатието ќе го ангажира целокупниот капацитет за потребите на Основачот по цени пониски од утврдените со ценовникот на Претпријатието.

Во членот 10 е регулирано дека Основачот е должен сите свои потреби од дејностите кои ги обавува Претпријатието, најнапред да ги побара од Претпријатието.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Од сето горенаведено произлегува дека АД ЕЛЕМ набавката и изработката на резервни делови потребни за производниот процес ќе ја врши од Друштвата, а ако Друштвата неможат да ги задоволат потребите тогаш ќе се јават на пазарот за набавка на потребните резервни делови. Законот за јавни набавки го обврзува АД ЕЛЕМ за набавките на потребните производи и услуги да спроведува соодветни постапки за јавни набавки како што е предвидено во Законот. Ова укажува на состојбата дека согласно Законот за трговски друштва АД ЕЛЕМ е обврзан набавката и изработката на резервни делови потребни за обавување на производниот процес да ја врши од Друштвата кои ги основала, а Законот за јавни набавки не го ослободува од обврската при набавка на потребните производи и услуги да ги почитува одредбите од Законот за јавни набавки.

- 14.5. АД ЕЛЕМ воспоставило пракса на давање на парични средства на име одобрување на дотација-парична помош на ДУТ Молика ДООЕЛ, ДУТ Крушино 96 ДООЕЛ Кичево, ДУТ Попова Шапка ДООЕЛ Тетово и ДООЕЛ Светлина 2001 Куманово. Одобрените дотации-парична помош се даваат за исплата на најниската основица за пресметување на даноци и придонеси од плата, и износ за исплата на даноци и придонеси од плата, согласно Законот за плати до продажба на ДООЕЛ-те. Во текот на своето работење наведените ДООЕЛ поради лошата финансиска состојба прикажуваат загуби во своето работење, што од друга страна предизвикува одлевање на парични средства на име дотации од страна на основачот-АД ЕЛЕМ. На 30.03.2007 година донесен е Заклучок УО Бр.02-1096/12/3 со кој се задолжуваат Секторот за финансиски работи, Секторот за комерцијални работи и Секторот за правни работи да направат анализа на претходната тендерска постапка за распишување на нови тендери за приватизација на ДООЕЛИ-те со што би се овозможило намалување на обврската на основачот АД ЕЛЕМ за давање на финансиски средства на име дотации и истите би биле искористени за извршување на редовните активности.
- 14.6. Со стапување на сила на Законот за водостопанства (08.01.2004 година) АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола и РЕК Осломеј како корисници на вода за производство на електрична енергија немаат склучено долгорочни договори во траење од 10 години, со можност за намалување на периодот но не помалку од 5 години за снабдување со вода со ЈП “Студенчица” и ЈП “Стрежево” согласно одредбите на член 64 и 65 од Законот за водостопанствата.

Скопје, 17.04.2008 година

Овластен државен ревизор

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИЛАНС НА УСПЕХ ЗА 2006 ГОДИНА

	во 000 Ден.	
ОПИС	2006	2005
Приходи од продажба	9,881,193	3,121,908
Приходи врз основа на употреба на сопствени производи, стоки и услуги	4,988	89
Останати деловни приходи	196,099	103,425
Вкупни приходи од оперативно работење	10,082,280	3,225,422
Залиха на почетокот на периодот	129,241	202,732
Залиха на крајот на периодот	124,170	129,241
Материјални трошоци	3,991,028	1,312,928
Трошоци за бруто плати	1,938,375	528,894
Амортизација и вредносно усогласување на долгорочни средства	1,959,042	644,653
Вредносно усогласување на на краткорочни средства	1,140,794	5,051
Останати оперативни трошоци	984,002	385,281
Вкупно трошоци од оперативно работење	10,018,312	2,950,298
Приходи од камати, курсни разлики и слични приходи	538,656	32,290
Расходи по основ на камати, курсни разлики и слични расходи	432,393	301,499
ДОБИВКА/ЗАГУБА ОД РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ	170,231	5,915
Вонредни приходи	-	2
Вонредни расходи	-	-
ДОБИВКА/ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ	170,231	5,917
Данок од добивка	158,308	2,752
НЕТО ДОБИВКА/ЗАГУБА	11,923	3,165

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31 ДЕКЕМВРИ

	во 000 Ден.	
Опис на позицијата	2006	2005
Актива		
Тековни средства		
Парични средства и хартии од вредност	1,127,216	44,664
Побарувања по основ на продажба	9,241,456	8,956,565
Побарувања од поврзани субјекти	4,806,920	1,591,989
Краткорочни финансиски вложувања	227	228
Други краткорочни побарувања	10,193	14,167
Платени трошоци за идните периоди	8,718,615	8,519,829
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	38,021	67,420
Залихи	1,952,012	2,047,444
Аванси за нематеријални и материјални вложувања	707,117	0
Вкупно тековни средства	26,601,777	21,242,306
Нетековни средства		
Нематеријални и материјални средства	28,840,998	30,043,826
Долгорочни финансиски вложувања	1,113,436	937,022
Вкупно нетековни средства	29,954,434	30,980,848
Вкупна актива	56,556,211	52,223,154
Вонбиласна евиденција-Актива	579	579
Пасива		
Тековни обврски		
Обврски спрема добавувачите	1,643,728	1,838,846
Примени аванси, краткорочни депозити и кауции	50	31
Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти	4,938,778	1,723,529
Краткорочни обврски од финансирање	183,750	29,959
Останати краткорочни обврски	871,306	73,660
Одложени плаќања на трошоци	8,010,091	7,910,398
Вкупно краткорочни и долгорочни обврски	15,647,703	11,576,423
Нетековни обврски		
Долгорочни обврски	6,480,999	6,224,421
Капитал и резерви		
Капитал	33,205,491	33,212,215
Ревалоризациона резерва	996,595	996,595
Резерви	38,850	38,375
Акумулирана добивка	174,650	171,960
Нето добивка	11,923	3,165
Вкупно капитал и резерви	34,427,509	34,422,310
Вкупна пасива	56,556,211	52,223,154
Вонбиласна евиденција-пасива	579	579

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

**П Р Е Г Л Е Д
ПРОМЕНИТЕ НА КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ ЗА 2006 ГОДИНА**

О П И С	Запишан капитал	Државен јавен капитал	Резерви	Ревалориз ациона резерва	Акумули рана добивка	Добивка од финанси ската година	Вкупно
Состојба 01.01.2005 година	31,738,878	1,473,337	38,375	996,595	171,960	3,165	34,422,310
Добивка за финансиска 2006 година			-			11,923	11,923
Распределба на добивката за 2005 година во акумулирана добивка			475		2,690	(3,165)	-
Останати неспомнати промени кои влијаат на капиталот и резервите		(6,724)					(6,724)
Состојба 31.12.2006 година	31,738,878	1,466,613	38,850	996,595	174,650	11,923	34,427,509

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК ЗА 2006 ГОДИНА

	во 000 Ден.
	2005/2006
ГОТОВИНСКИ ТЕКОВИ ОД ОПЕРАТИВНО РАБОТЕЊЕ	
НЕТО ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ	170,231
Амортизација	1,959,042
Расходи од отпис на побарувања и кусоци	109
Неотпишана вредност на отуѓени и отпишани средства	3,995
Данок од добивка	(158,308)
Готовински текови од работење	1,975,069
Побарувања по основ на продажба	(284,891)
Побарувања од поврзани субјекти	(3,252,154)
Краткорочни финансиски вложувања	1
Други краткорочни побарувања	3,974
Платени трошоци за идните периоди	(198,786)
Побарувања за дадени аванси депозити и кауции	29,399
Залихи	95,432
Аванси за нематеријални и материјални вложувања	(707,117)
Обврски спрема добавувачи	(195,118)
Примени аванси, депозити и кауции	19
Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти	3,215,249
Краткорочни обврски од финансирање	153,791
Останати краткорочни обврски	797,646
Одложени плаќања на трошоци	99,693
Нето готовински текови од оперативно работење	1,732,207
ГОТОВИНСКИ ТЕКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНО РАБОТЕЊЕ	
Долгорочни финансиски вложувања	(176,414)
Нематеријални и материјални вложувања	(729,819)
Нето готовински текови од инвестиционо работење	(906,233)
ГОТОВИНСКИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ	
Обврски по долгорочни кредити	256,578
Нето готовински текови од финансиско работење	256,578
НЕТО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	1,082,552
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА НА ПОЧЕТОКОТ НА ГОДИНАТА	44,664
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА НА КРАЈОТ НА ГОДИНАТА	1,127,216

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Бр. 1305-196/25

Скопје, 23.06. 2008 година

Врз основа на член 23 став 6 од Законот за државна ревизија ("Сл. весник на РМ" бр. 65/97, 70/2001, 31/2003, 19/2004, 70/06 и 133/07), постапувајќи по добиениот Приговор по Конечен извештај на овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи на Акционерско друштво за производство на електрична енергија електрани на Македонија во државна сопственост Скопје (во понатамошниот текст Акционерското друштво) за 2006 година заведен под број 1304 -196/24 од 11.06.2008 година, Главниот државен ревизор го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

По поднесен приговор на Конечен извештај

1. Приговорот поднесен на **точките 9; 11.4.3; 11.5.2; 11.5.3; 11.5.8. и 11.5.9.** од Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи на Акционерското друштво за 2006 година **не се прифаќа.**
2. Решението по доставениот приговор на Конечниот извештај на овластениот државен ревизор преставува прилог на Конечниот извештај и интегрално се интегрира во Годишниот извештај.
3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение,

Против Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи на Акционерско друштво за производство на електрична енергија електрани на Македонија во државна сопственост Скопје за 2006 година поднесен е приговор број 03-2156/1 од 03.06.2008 година. Со поднесениот приговор законскиот застапник на Акционерското друштво не достави дополнителни докази со кои може да се оспорат или преиначат утврдените состојби во Конечниот извештај, со што овластениот државен ревизор ги дава следните образложенија за неприфаќање на приговорот:

1. Упатениот приговор на Конечниот Извештај на овластениот државен ревизор кои се однесуваат на **точка 9** во која целосно и на недвосмислен начин е објаснета усогласеноста со стандардите/делокругот на ревизијата, **не се прифаќа,** поради тоа што во наведената точка е извршено наведување дека ревизијата е извршена согласно Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ), кои се пропишани во Република

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ - СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Македонија поради тоа што ревизијата е извршена согласно пропишана методологија и Стандарди за Државна Ревизија и се обезбедува разумна основа за изнесеното мислење врз основа на испитување на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот, од точка 1 од Конечниот Извештај и давање на оценка за презентација на финансиските извештаи и оценка за конкретни финансиски трансакции.

2. Упатениот приговор на **точката 11.4.3.** кој се однесува на констатацијата за искажани вложувања во вкупен износ од 356.306 илјади денари во ДООЕЛ Молика, **не се прифаќа** од причина што АД ЕЛЕМ и покрај тоа што имал сознание за нефункционалност на производните единици односно за вложувањата во износ од 11.025 илјади денари, не превземал соодветни мерки и активности за осознавање на причините за ваквата состојба и нивно реално и објективно презентирање во финансиските извештаи, што е спротивно на МСС и Законот за трговски друштва каде се прецизирани правата и обврските на основачите. Непревземањето на соодветните мерки и активности предизвикува неможност за осознавање на причините за ваквата состојба на вложувањата и нереално и необјективно прикажување на наведената позиција.
3. Упатениот приговор на **точката 11.5.2.** кој се однесува на констатацијата дека се извршени набавки на стоки и услуги во вкупен износ од 1.101.376 илјади денари спротивно на Законот за јавни набавки и не спроведувањето на соодветните постапки за набавка на стоки и услуги и предизвикување на ненаменско и незаконско користење на средствата, **не претставува забелешка**, туку информација за причините за ваквиот начин на извршени набавки. Во делот на приговорот кој се наведува дека не е точно прикажана состојбата со добавувачот Тајмиште во РЕК Осломеј за извршени набавки по Отворен повик 07-15/06 и Договор бр. 09-2176, **не се прифаќа** од причина што констатираниите состојби се документирани и за истите се обезбедени докази - изготвени и потпишани прегледи од Комерција во РЕК Осломеј. Во наведените прегледи на ревизијата и е потврден износ на набавки во вредност од 132.565 илјади денари.
4. Упатениот приговор на **точката 11.5.3.** кој се однесува на констатацијата дека АД ЕЛЕМ Подружница РЕК Битола за потребите на новиот површински коп Брод Гнеотино во 2005 година склучил два договори за набавка на опрема и извршил плаќање на средства спротивно на предвидената динамика на плаќање согласно Договорот и непостоење на ЕЦД за дел од примената стока од домашни производители поради што неможе да се констатира за каков вид на опрема се работи односно: дали наведената опрема е пристигната, колкава е нејзината набавна вредност и дали за истата се платени давачките спрема државата, **не се прифаќа**. Согласно член 15 од Законот за ДДВ за увоз на добра се смета: Внесување на добра преку царинска линија на Република Македонија и внесување на добра од слободните зони, царинските зони и царинските склади во земјата. Предмет на оданочување со ДДВ е и увозот и приемот на доброто во земјата, даночен обврзник е увозникот, а данокот го пресметува и наплатува орган на царината кој ја спровел постапката за увозно царинење. Што се однесува до даночната основица за увозот на доброто е вредноста на увезеното добро утврдена според царинските прописи. Ако увезеното добро не подлежи на прописите за царинење или на плаќање царина, даночната основа ќе се утврди според надоместокот што е платен, или би требало да се плати или ако е непознато, односно ако надоместокот е нереално искажан, според вредноста што ќе ја одреди надлежниот царински орган.

**АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ
НА МАКЕДОНИЈА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

5. Упатениот приговор на **точката 11.5.8.** кој се однесува на констатацијата дека АД ЕЛЕМ - Подружница ХЕЦ Треска во текот на изградбата на ХЕЦ Козјак и ХЕЦ "Света Петка" пристапил кон склучување на повеќе договори за извршување на градежни работи, **не се прифаќа** од причина што од страна на ревизијата се констатирани: неправилности врз основа на доставени Договори за градба на ХЕЦ "Света Петка" и ХЕЦ Козјак за кои постои реализација во текот на 2006 година, непочитување на одредбите од договорите и неисполнување на обврските од страна на изведувачите како и ненавремено превземање на активности од страна на нарачателот (АД ЕЛЕМ), согласно предвидените одредби во договорите за градење, што не е во согласност со Законот за изградба на инвестициони објекти и одредбите во договорите. Ваквата состојба предизвикува АД ЕЛЕМ Подружница ХЕЦ Треска да не е во можност да ги извршува активностите во предвидените рокови односно изградбата на капитални објекти (ХЕЦ Св. Петка) да се извршува согласно предвидената динамика, нанесување на штета на Друштвото поради непресметување на пенали за задоцнување и можност од неисполнување на целите на Стратегијата за развој на енергетиката на Република Македонија.
6. Упатениот приговор на **точката 11.5.9.** кои се однесуваат на констатацијата дека во Подружница ХЕЦ Треска врз основа на Одлука од Управен одбор заведена под број 02-4823/2 од 12.07.2004 година и Решение бр. 01-479 од 24.12.1996 година во текот на 2006 година на име надомест на трошоци за сместување и исхрана на терен извршени се исплати во вкупен износ од 3.267 илјади денари, **не се прифаќа** поради тоа што не треставува приговор, туку објаснување на причините (оддалеченост на работното место, работа во смени, непостоење на менза за исхрана) поради кои се врши исплата на теренски додаток на лица кои се распоредени редовно на работно место во ХЕЦ Козјак и ХЕЦ Св. Петка како и за сите вработени лица кои повремено извршуваат задачи во хидроцентралите.

Скопје, 20.06.2008 година

Главен државен ревизор

Тања Таневска